

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 30 petih vrst 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petih vrst 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic beseda 1 D; Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.
Upravišče „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in zadoščno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.
Posamezne številke:
 v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
 2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		V Ljubljani	po pošti		
12 mesecev		Din 240,—	Din 240,—	Din 360,—	
6		120,—	120,—	180,—	
3		60,—	60,—	90,—	
1		20,—	20,—	30,—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Klerikalci in vladna kriza.

Ko so se lansko leto voditelji SLS odločevali za svojo bodočo politiko in taktiko, tedaj so na številnih zaupniških zborovanjih razglašali slovenski in jugoslovanski javnosti, da odklanjajo vstop v poedine beogradske vlade, dokler se ne izpolnijo principijski zahtevki SLS in ne uredniški klerikalna avtonomija Slovenije. Te taktične resolucije »prostitih rok« in navideznega odklona od vlade so tedaj zbujele v naši javnosti prav veselo razpoloženje, ker smo vedeli, da prikrivajo s takimi resolucijami voditelji SLS svoje nezmožnosti ter nesposobnosti, da se vrinejo v pametno vladno kombinacijo in začnejo uspešno gospodarsko in kulturnoprosvetno delo za slovenske oblasti.

Kmalu pa so ti voditelji začeli uvirati, da tako ne pojde dalje in da se narod buni. Abstinence, to je nespoštnosti in brezdelja je bilo dovolj, zato so mislili, da z aktivno politiko pričarajo avtonomijo in s tem zakonodajno gospodarstvo klerikalne politike nad celokupnim zasebnim in javnim življenjem Slovenije. Uvideli so, da avtonomija ne pride sama od sebe. Zato so se v Beogradu približali demokratski stranki g. Davidoviča in z njegovo jugoslovensko sporazumsko koncepcijo vabili poslance HRSS v narodno skupščino, da strmojavljivo radikalno stranko ter razpišejo federalistične volitve, to je volitve pod parolo »bratskega sporazuma« in federativne parcelacije. Trkali so na svojo večino v parlamentu in od kralja zahtevali lastno ministrstvo. Pomladanska kriza je še v spominu. Opozicijski blok je moral radi nedolžnosti vladnega in ustavnega programa doživeti občuten udarec. Komaj je prebolel debakl, ko so ga zadelo nove skrbi. Glavni stebel bloka je odpotoval v Moskvo in tam kaj zaključil fantastično revolucionarno zvezo seljaške internacionale. Bloku je postalo nerodno. V tiski je zaklical po koncentracijski vladi s tisto stranko, ki jo je do včeraj proglasal za najbolj koruptno organizacijo naše države.

Danes se klerikalci ponujajo v koncentracijsko vladno g. Jovanoviča. Niti z besedico ne omenjajo programa, na katerem so bili pri zadnjih skupščinskih volitvah izvoljeni. Avtonomija Slovenije je splavala po vodi. V mariborski oblasti so klerikalci glavni razširjevalci gospodarske nesloge v slovenskih oblastih.

Ta umik in izdaja temeljnih programatičnih točk klerikalnega avtonomističnega programa sta simptomatična. Na vsak način se je izvršila ta izdaja pod pritiskom političnih momen-

tov, ki so narekovali vodstvu SLS, da v najbližji bodočnosti SLS kratkoma propade, ako v zadnjem trenutku ne najde izhodišča in ako vsaj deloma ne poizkusi sreče z direktno vladno upravo v Sloveniji.

V tej smrtni zagati celokupnega opozicijskega bloka in SLS se posebej se je pojavil g. Jovanović, ugledni skupščinski predsednik, ki mu je krona poverila, da poizkusi sestaviti koncentracijsko vladno in nadaljevati delo v sedanji narodni skupščini. Beogradske brzjavke molče o programu te koncentracijske vlade. Pozitivne so le v toliko, da odklanjajo revizijsko ustave in slične državnopravne homatije. Ne pravijo pa, ali se opozicijski blok v celoti ali pa delno za vselej odreka megletem teorijam treh separiranih narodov, ki zahtevajo svoje posebne državnosti. Posebno pa molče o vevlažnem vprašanju, ali odneha opozicijski blok samo trenutno in ali odlaga svoje revizijske programe na bodoče primernejše in ugodnejše čase.

Na vsak način je situacija za radikalno stranko v slučaju, da se obsti-nijo vesti o separiranem nastopu skupščinskega predsednika v korist opozicijskega bloka in proti izvedbi skupščinskih volitev v jeseni, zelo kočljiva. Dasi se programatično ne vrtikamo v poedine stranke, moramo vendar iz višjega sociološkega stališča priznati, da je obstoj velikih državnih strank za vsako državo eminentno ohranjevalnega značaja. Pomislimo, kaj nastane iz našega parlamentarnega življenja, iz naših vladnih koaliciij, iz vse državne uprave, ako se razcepi še radikalna stranka in ako se država izroči vsem mogočim kombinacijam najrazličnejših struj in programov v našem razdrobljenem narodu. Stalna vlada bi bila nemogoča, intrige v velikem štilu bi zavirale redno delovanje parlamenta, narod bi izgubil enotno in velikopotezno orijentacijo v nacionalni politiki. Prepuščen bi bil samemu sebi, da odloča v kaosu nasprotujočih si mnenj. Revizionizem in federalizem zmagujeta v Jugoslaviji s samim dejstvom razkola radikalne stranke!

Spričo te perspektive vztrajamo na jasni politiki sedanje odstopajoče narodne koalicije, zahtevamo, da se razčisti situacija v narodni skupščini s pomočjo novih volitev in da se na podlagi jasno definirane ljudske volje odloči o bodoči nacionalni politiki. Odstopajoča vlada zasleduje točno politično linijo, s katero mora vsakemu imponirati, ki mu je dobrobit države na srcu.

„Vse prodamo, kar imamo . .!“

Klerikalci se odpovedujejo avtonomije in združene Slovenije. — Zadovoljni so z ministrom - rojakom radikalom. — Zahtevajo politično upravo, šolstvo in gospodarske koncesije.

— Beograd, 22. julija. (Izv.) Kako hrepene klerikalci po vladnih jaslih, dokazuje dejstvo, da so se odpovedali prav vseh svojih zahtev, ki so jih doslej proglasili za prvi pogoj, da opuste svoje opozicijsko stališče. Pod pogojem, da pride do koncentracijske vlade Ljube Jovanoviča in da vstopijo klerikalci v to vladno, je dr. Korošec slovesno izjavil, da se njegova stranka enkrat za vselej odpoveduje svoji zahtevi po združenju Sloveniji in avtonomiji; pristaja na to, da zastopa Slovenijo v ministrskem svetu kot minister

rojak slovenski radikal, ki se ne sme vmešavati v notranjo slovensko politiko, zahteva pa, da se ji izroči v popolno oblast politična uprava v Sloveniji in vse šolstvo ter se ji dajo še gotove gospodarske koncesije.

Kakor zatrjujejo v političnih krogih, so klerikalci pripravljeni še v nadaljnja popuščanja, samo ako pridejo v vladno. Pripravljeni so za licitacijo navzdol, toda ni nikogar, ki bi se hotel te licitacije udeležiti. Klerikalci so svojo vlogo doigrali. Popolen polom njihove politike je neizogiben.

Politične situacija neizpremenjena.

Včerajšnji dan brez formalnega rezultata.

— Beograd, 22. julija. (Izv.) Politična situacija je tudi včeraj ostala brez formalnega rezultata. Kljub številnim konferencam, ki so se vršile pri skupščinskem predsedniku Ljubu Jovanoviću in pri ministrskem predsedniku Nikoli Pašiću, ni v situaciji nastala nobena izprememba. Pašićevi in Pribečevići pristajajo verjeti, da zmagajo. Kralj je včeraj sprejel v avdienci ministra notranjih zadev dr. Srškića, ki ga je po avdienci pritegnil k obedu. Po 18. se je odpeljal skupščinski predsednik Jovanović v ministrstvo javnih del, kjer je konferiral z ministrom Trifunovićem. Nato se je vrnil v predsed-

ništvo narodne skupščine, kjer je sprejel neke politične osebnosti. V vseh parlamentarnih klubih je zelo živahno in so prav dobro obiskani. Tudi prihod Radičevih poslancev Pavla Radiča, Jazabetića in Kirina, ki so se pa že včeraj zvečer vrnili v Zagreb, ni prinesel v situacijo nobene izpremembe. V opozicijskih krogih govore, da pozove danes v torek Ljuba Jovanović dr. Korošca k sebi. Tej konferenci pripisujejo opozicijski krogi posebno važnost. Opozicijski smatrajo, da je stanje akcije Ljube Jovanovića povoljno in da blok ne povzame nobenega koraka, da to akcijo kakorkoli pospeši.

LJUBA JOVANOVIĆ ZA PAŠIČEVO POLITIKO.

— Beograd, 22. julija. (Izv.) Danes dopoldne ob desetih je posetil bivši minister dr. Laza Marković skupščinskega predsednika Ljuba Jovanovića in se z njim razgovarjal o politični situaciji. Takoj po tem sestanku se je dr. Laza Marković napotil k ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću in mu poročal o sestanku z Jovanovićem. Kakor doznavava vaš dopisnik, je na tem sestanku Ljuba Jovanović zagotovil dr. Lazi Markoviću, da v nobenem slučaju ne pride med njim in Pašićem do razkola in da se bo izogibal vsake politike, ki bi se oddaljevala od smernic dosedanjega kabineta.

BEOGRADSKA »REČ« O POLITIČNI SITUACIJI.

— Beograd, 22. julija. (Izv.) Današnja »Reč« prinaša uvodnik o politični situaciji, v katerem poudarja, da bi koncentracijska vlada skupščinskega predsednika Ljube Jovanovića s Koroščevim sodelovanjem pomenila popolno

zmago politike Stjepana Radića. Koroščeva taktika gre za to, da se s koncentracijsko vladno Ljube Jovanovića prepreči dosledna nacionalna politika Pašića in Pribečevića in da na ta način pripravi notranji razkol radikalne stranke. Razkol druge največje državotvorne stranke bi pomenil brez drugega gladko zmago revizionizma in federalizma v Jugoslaviji.

FR. GRAFENAUER PRI PAŠIČU IN JOVANOVIČU.

— Beograd, 22. jul. (Izv.) Včeraj je ministrski predsednik Nikola Pašić sprejel bivšega koroškega drž. poslanca Frana Grafenauerja, s katerim se je dlje časa razgovarjal o raznih aktualnih vprašanjih. Sprejem Fr. Grafenauerja pri Pašiću je vzbudil tem večjo pozornost, ker Pašić pred dnevi ni sprejel dr. Ravnhiraja, dasi se mu je sporočilo, da ga namerava posetiti v važni politični mislii.

Grafenauer je kasneje posetil tudi predsednika narodne skupščine Ljuba Jovanovića.

MORILEC MATTEOTTIJA V URUGUVAYU.

— Newyork, 21. julija. Po poročilu iz Montevidea je eden izmed morilcev Matteottija prispel v Uruguay. Oseba, ki je naznanila morilca policiji, je izjavila, da je govorila z morilecem in da je ta dejanja priznal.

KONGRES MEDNARODNE TELOVADNE ORGANIZACIJE

— Pariz, 21. julija. (Izv.) V soboto zvečer se je otvoril v dvorani Musée Sociale kongres mednarodne telovadne federacije, ki obstoja iz 18 narodov. Kongres je otvoril Charles Casalet iz Bourdeauxa. Nato so ločile dispozicije za velika mednarodna tekovanja, ki se bodo vršila 1. 1926 v Lyonu na nacionalni praznik francoske republike. Za podpredsednika federacije je bil izvoljen dr. Schreiner iz Prage, predsednik ČSR, za tajnika Alojs Kaiser, poslanec in predsednik luksenburške federacije, za blaginjnika polkovnik Huguenin iz Lausanne, predsednik švicarske federacije.

MASCAGNI PRI DRJU. HAINISCHU.

— Dunaj, 22. julija. (Izv.) Zvezni predsednik dr. Hainisch je danes sprejel italijanskega komponista in dirigenta P. Mascagnija. Dr. Hainisch se je razgovarjal z mojstrom o glasbenih vprašanjih ter o predstojih vprizoritvah italijanskih oper na prostem, ki se bodo vršile na Hohe Warte. Mascagni je povabil predsednika, da prisostvuje predstavi »Aida« na navedeni prosti areni.

Borzna poročila.

Zagrebska borza.

Dne 22. julija. — Sprejeto ob 13.

— Devize: Curih 15.483—15.583, Pariz 4.35—4.40, Newyork 83.80—84.60, London 369.40—372.40, Trst 363.35—366.35, Dunaj 0.1183—0.1203. Valute: dolar 82.75 do 83.75, lira 3.62.
 — Efektii: 7% invest. posoj. 1921 65.50—66.50, 2½% drž. renta za ratno štetu 122—122.50, Centralna banka 32—33, Hrv. es. komptna banka 125—126, Kreditna banka, Zgb. 123—125, Hipotekarna banka 62—63, Jugobanka 114—115, Praštediona 915—920, Slovenska banka 110—112, Eksploatacija 114—117.50, Šečera, Osijek 995—1000, Isis d. d. 65—68, Nihag 88—90, Gutman 740—765, Slaveks 300, Slavonija 94—95, Trboveljska 500—510, Union, paromlin 750, Vev. č. 137.50—140.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih, 22. julija. Današnja borza: Beograd 6.45, Praga 16.15, Newyork 543.75, London 25.90, Pariz 28.05, Milan 23.52, Berlin 1.30, Dunaj 0.0076875.
 — Trst, 22. julija. Predborza: Beograd 27.35—27.45, London 101.50—101.65, Pariz 119.50—120, Newyork 23.05—23.10, Curih 423—424, Dunaj 0.0324—0.0326, Praga 68.75—69.
 — Dunaj, 21. julija. Devize: Beograd 836—840, London 311.200—312.200, Milan 3049—3061, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3677—3693, Curih 12.955—13.005, Valute: dolar 835—841, dolar 70.460—70.860, lira 3060—3080, česka krona 2092—2108.

VLADIMIR LEVSTIK:

Kri na jeklu.

Nesložen zakon, sem sklenil sam pri sebi; išče se tolažnik!

V teku tistega večera sem dognal, da sva z gospo Jelvo prav za prav znanca iz nekdanih let. Bila je edinka imovitega tovarnarja, nedaleč od mojega rodnega kraja in zdajci sem se je spomnil, kako je dekletce prihajala z materjo na svoje prve plese. Obe sta sloveli, da sta zelo naobraženi, in sta se v tem ugodno razlikovali od večine naših malomestnih dam; ni čudo, da ju je kmalu obdala pisana družba znancev iz najrazličnejših krogov, ki so svobodno prihajali v gostoljubni dom njenega očeta, med njimi nekajkrat tudi jaz. Pozneje, ko sem jo izgubil izpred oči, se je razvedelo, da se je vanjo na smrt zaljubil pokojni Dobnik — ali si ga poznal? Po imenu? Da ni nikoli videl Jelve, bi živel morda še danes ta dan in bi nam dal našo veliko, brezprimerno arhitekturo, zakaj bil je umetnik po milosti božji. Izprva je ostala hladna; ko pa jo je doletelo razočaranje v neki otroški ljubavni zadevi s kaj vem katerim bedakom, je hvaležno sprejela Dobnikovo sočutje in, končno tudi srce. On je ponorel seveda še bolj, ako je bilo sploh mogoče; dočim pa je tlela v

njegovi umetniški duši velika strast, ga je ljubila Jelva tako, kakor pač ljubijo mlada dekleta in največkrat — ne vedno — tudi zrele žene: zelo, a vendar manj nego sebe. Dobnikova strega, časih kar osorna poštenost in odkritost in njegova ljubosumna vdanost, ki ni dovoljevala nikakega malikovanja mimo svojega — vse to jo je utrudilo. Ko je gorela njena ljubezen leto dni, jo je izlaska utrlil naslednik, ki ni bil vreden, da bi Dobniku čevlje zavezal. Dobnik — toda o njem pozneje! Prišla je vojna, naslednik je izginil z obzorja; ali se je vrnil ali ostal, ne vem. Cvetiči posli Jelvinega očeta so usahnili in prevrat ga je našel na robu propasti. Tedaj se je pojavil Stoklas, ki je med vojno nagrabil milijonov, da sam ni več vedel, kam bi z njimi, smodnika pa seveda niti zaduhal ni. Kratko, Jelva je hodila nekaj tednov vsa objokana; potlej so jo poročili s Stoklasom in očetova tovarna je točno vstala od mrtvih . . .

Začetek te zgodbe sem pomnil iz bivših časov, marsikaj sem posnel med razgovorom in ostalo so mi povedali naslednje dni. Ze kar sem takoj uganil, je bilo dovolj, da se mi je zasmilila v dno srca. Mladič se nisem ogreval zanjo, ker sem bil že preveč pokvarjen in so me usmiljene sobarice bolj zanimale nego težko dostopna dekleta iz dobrih hiš. A vendar mi je ostal v spominu — ne njen obraz, ampak obči dojem nečesa milega, nežnega, srečnega . . . kaj bi govoril! V to blede,

otožno krasotico se je razvila solnčna Jelva? Boginja genijalnih Dobnikovih sanj je medlevala v robustu gnušne vsakdanje svinje? Kako bi mogla biti srečna z njim! Vse mi je bilo jasno. On je bil Stoklas, roditelja sta jo prodala, bila je bogme sirota na svetu. Otrokom ni nista pokazala, gotovo jih ni bilo. Preden sem se osvestil, sem jel zreti na nekaj, kar se je razumelo takorekoč po sebi, kakor na delo usmiljenja in samaritanstva. In to ni dobro, prijatelj. Gorje, kadar se ti ženska smili!

A da ne pozabim Dobnika. Strašno se je zapravljal po tistem razhodu. Zlo, ki ga je žrlo, ni bil navadni bedasti ljubavni obup. V Jelvi je našel utešenje svoje tvorčevske strasti; bila mu je možnost, doživeti višek krasote v brezmejni predaji samega sebe, bila mu je oboževano jedro, okrog katerega se je kristalizovala vsakatera zasanjana popolnost. Njegova ljubezen do nje je bila dovršena po vseh pravilih njegove umetnosti; bila je najlepši hram, ki ga je kdaj kdo zgradil na svetu. Ta ženska je bila mozeg njegove strastne duše, in ko se je obrnila od njega in ga je njen oče prosil, naj več ne hodi k njim, je ostala v njem zijoča rana, podobna tistim, ki smo jih često videvali na bojiščih, polna črvov, gnoja in sosedene krvi. Hladil jo je vinom, izžigal jo z babami, valjal se v razvratu do brezumnja in uničil svoje železno zdravje prej nego v letu dni. Vse zaman!

Tik pred vojno mi je povedal, da ga je odbrala Venera med svoje mučenike in da mu ni nič za to. Potlej sva se našla v dobrovoljski legiji. Bil se je kakor lev, vse do Kokardže. Tam leži: dva bajoneta in strel v glavo, ki mu je odprl lobanjo in razpršil otravane možgane. Ali je izbrisal tudi njegovo bol za njo, kdo ve?

Menil sem, da so ga ljudje prenašlo pozabili, a tisti večer sem videl, da Stoklas še vedno misli nanj. Razgovor nam je jel zastajati; da ne bi molčal, sem bleknil dve, tri fraze o njuni vili.

»Lahko bi bila še dosti lepša,« je dejala ona z medlim nasmeškom.

»Jelva bi rada živela v vili po načrtu rajnega Dobnika!« se je zdajci oglasil lopov kakor tja v en dan, a s tako čudnim poudarkom in tako razločno naperjeno ostjo, da mi je beseda kar zamrla na jeziku.

Nehote sem obvisel z očmi na nji, čakaje njenega odgovora. Toda Jelvine ustnice so otrpnile kakor kamen; vsa kri ji je mahoma izginila z lice in dolge vejece so se spustile na zrkla kakor dva črna vela. Tedaj sem se potegnil jaz:

»Dobnik,« sem rekel na vso moč trdo in rezko, »naš nepozabni mojster in moj hrabri bojni tovariš Dobnik je zgradil najlepši stan za sebe: strop in stene od črne zemlje, tla iz bolgarskih kosti, čast in slava njegovemu spominu!«

Danes dopoldne preokret v situaciji.

Sporazum med Pašićem in Ljubo Jovanovićem na vidiku. — Stališče opozicije. — Radikalni poslanci kot en mož za Pašića.

— Beograd, 22. julija. (Izv.) Danes predpoldne je v politični situaciji nastal nenaden preokret. Med 11. in 12. se sestaneta ministrski predsednik Pašić in skupščinski predsednik Ljubo Jovanović, kjer pride po vsej priliki med obema voditeljema radikalne stranke do definitivnega sporazuma in do poravnave osebnega nesoglasja, ki je nastalo v zadnjih dneh. Od tega sestanka zavisi nadaljnji potek sedanje krize. V radikalnih krogih računajo s sigurnostjo, da se na tem sestanku zaključijo sedanja vladna kriza in da osvoji skupščinski predsednik Ljubo Jovanović notranjepolitične smerice, ki jih zastopa osi veliki državnik in vodja radikalne stranke Nikola Pašić.

— Beograd, 22. julija. (Izv.) Vest o sestanku ministrskega predsednika Pašića in skupščinskega predsednika Jovanovića je konsternirala vse kroge

opozicijskega bloka. Ta konsternacija je še posebno velika, ker je opozicijski blok še včeraj razglašal, da bo smatral kombinacijo z Ljubo Jovanovićem na čelu za svojo.

— Beograd, 22. julija. (Izv.) V neodvisnih političnih krogih prevladuje prepričanje, da pade v slučaju neuspeha današnjega sestanka z ministrskim predsednikom Pašićem in skupščinskim predsednikom Ljubo Jovanovićem definitivna odločitev Seje v četrtke na seji glavnega odbora radikalne stranke, na katero so povabljeni tudi zastopniki iz notranjosti države. Računa se, da odnese na tej seji Nikola Pašić zmago. V slučaju, da se doseže že na današnjem sestanku med Pašićem in Jovanovićem sporazum, od pade najbrže četrtkova seja glavnega odbora radikalne stranke.

PRED ODLOČITVJO V RADIKALNI STRANKI.

— Beograd, 22. julija. (Izv.) Glede sestanka glavnega odbora radikalne stranke in seje poslaniškega kluba radikalne stranke kroji najrazličnejše verzije. Po eni verziji bo v bodoči politiki radikalne stranke odločil glavni odbor, po drugi pa poslaniški klub, ker je najbolj interesiran na sestavi nove vlade. V slučaju, da se oba činitelja radikalne politike sestanejo že v sredo, se vrši seja poslaniškega kluba pred sejo glavnega odbora, ker si lasti poslaniški klub pravico odločati v prvi instanci o nadaljnji politiki radikalne stranke.

Londonška konferenca.

V sredo plenarna seja in vsestranski sporazum.

— London, 22. julija. (Izv.) Po zadnjih vesteh se vrši plenarna seja londonske konference najbrže v sredo. Po splošnem mnenju bo ta seja druga in predzadnja. Konferenca bi pozvala Nemce v London še tekom tega tedna, da se lahko izjavijo o vprašanjih, ki se ratificirajo že v sredo na plenarni konferenci. Nemška vlada je odgovorila konferenci, da je nemška delegacija pripravljena in da prispe v London 48 ur po brzojavnem pozivu. Iz razprav in sklepov konference so izključena sledeča tri vprašanja:

1. Vprašanje vojaške izpraznitve Porurja.
2. Vprašanje specifikacije sankcij za slučaj, da Nemčija ne izpolni svojih obvez.
3. Pravilnik za nadaljevanje nemških dajatev v naravi za ves čas, dokler bo trajalo plačevanje na podlagi Dawesovega načrta.

Glede medzaveznih dolgov se je včeraj vršila med italijanskim ministrom De Stefaniem, Navo in Macdonaldom seja, o kateri poročajo listi, da je Anglija pripravljena sprejeti rešitev tega vprašanja na podlagi Curzonove note z dne 11. avgusta 1923, kjer je Anglija ponudila delno črtanje zavezniških dolgov, ako prejme od Nemčije v imenu reparacij 710 milijonov šterlingov. V tem slučaju je Anglija pripravljena skrbeti francoski dolg 50 milijard na 44 milijard. Od ostanka bi Anglija črtala nadaljnjih 70% in zahtevala izplačilo samo 30%, za kar bi ponudila 10 letni moratorij in nato zahtevala odplačevanje v obrokih tekom 75 let.

Reorganizacija fašistovske milice.

— Rim, 22. julija. (Izv.) Generalno poveljstvo fašistovske milice je imelo včeraj v vilminalni palači glavni raport, katerega so se udeležili vsi poveljniki fašistovskih con, ki jih je 15. Raportu je prisostvoval tudi vrhovni poveljnik v zadnjem času z ozirom na Matteottijev afero često imenovani in inkriminirani general De Bono. Ministrski predsednik Mussolini je imel ob otvoritvi nagovor na poveljnike, v katerem jim je pojasnil način, kako se bo uvrstila fašistovska milica v italijansko redno vojsko. Po podatkih, ki so jih predložili poveljniki fašistovskih con, šteje fašistovska milica v efektivnem stanju 223 tisoč mož prvega vpoklica in 150.000 mož drugega vpoklica. Poveljniki so izjavili, da se popolnoma strinjajo z Mussolinijevim načrtom uvrstitve milice v italijansko redno vojsko. Mussolini je nadalje poročal, da se uvrščenje izvrši v najkrajšem času. Težkoče dela samo še vprašanje častnikov. V tem ozirom zavzema večina miličnih častnikov višja in celo generalna mesta, dočim zavzemajo v redni vojski zgolj poročniške položaje. Poveljniki so naglašali, da obstojajo kljub temu prav priručni odnosi med redno vojsko in milico. Nezadovoljnosti nekaterih častnikov redne italijanske vojske so samo sporadične značaja. Na koncu se je Mussolini poslovil od svojih poveljnikov s pomembnimi besedami: »Vrnite se v svoje cone in povejte svojim častnikom, da nimam namena, da slavnim črnim srčam odvezam njihove naravne komandante!« S temi besedami je ministrski predsednik Mussolini namignil, da se bodo po vsej

liki milični častniki sprovedli v redno vojsko v istih položajih kakor jih zavzemajo sedaj. Drugo vprašanje pa je, ali se ne bo čutilo častništvo redne vojske zapostavljeno. Po vesteh iz bližnje okolice generalnega poveljstva fašistovske milice se šteje, da bi milica štela samo 75 legij.

BIVŠI BOLGARSKI KRALJ NA PARADI.

— München, 21. julija. (Izv.) Včeraj se je vršila v Bambergu velika vojaška parada, pri kateri so udeleženi korakali pred bivšim kronprincem Ruprechtom in bolgarskim kraljem Ferdinandom. Kralj Ferdinand je prisostvoval paradi v civilu. Nove francoske podmornice.

— Pariz, 22. julija. (Izv.) V Cherbourgu so pravkar dogradili prvo podmornico od osmih podmornic tipa »Requin«. Podmornice so 227 čevljev dolge. Povprečna hitrost znaša 16 vozlov nad vodo in 10 pod vodo. Akcijski radij meri 7000 milj nad vodo in 105 milj pod vodo. Na podmornici se nahaja 10 torped.

RUBEŽ PRI DRAMATURGU REINHARDTU.

— Dunaj, 22. julija. (Izv.) Bratislavsko sodišče je pred meseci naložilo slovenskemu dramaturgu Maksu Reinhardt, da plačuje svoji ločeni ženi Izraelki E. Heims do končne ločitve mesečno apanažo 500 zlatih kron. Ker se Reinhardt ni odzval temu nalogu, je vratislavski zapnik umetelce izposloval eksekucijo. Pred dnevi se je pojavil eksekutor na gradu Leopoldsdorfu pri Salzburgu, kjer stanuje Reinhardt in ki je njegova last, ter mu zarubil slike v vrednosti 12.000 šek. Razum tega namerava sodišče zarubiti Reinhardt, še druge predmete.

NEMIRI V RUSIJI.

— Moskva, 21. julija. (Izv.) Sovjetski listi poročajo, da so na jugozitoku Rusije izbruhnili večji nemiri. Posebno krvavi so bili izgredi v Astrahamu, kjer je gladujoče prebivalstvo pobilo in preganalo veliko število sovjetskih uradnikov. Tudi z drugih pokrajin javljajo nemire. Tako je med kozaki izbruhnila velika vstaja. Nezadovoljni kozaki ustanavljajo posebne vojaške oblasti in izganjajo sovjetsko uradništvo.

LIKVIDACIJA AVSTRO-OGRSKE BANKE.

— Dunaj, 22. julija. (Izv.) Likvidacijska komisija Avstro-ogrske banke sporoča: Generalna skupščina nasledstvenih držav, ki se je sestala 19. t. m. na Dunaju, je potrdila poročilo likvidatorjev Avstro-ogrske banke. Nato se je razdelil aktivni saldo likvidacije v smislu § 9. člena 206 saintgermanske mirovne pogodbe in člena 189 trianonske mirovne pogodbe med poedine države kot lastnike novčanic, ki so se izdale po 27. oktobru 1918. Nadalje je skupščina pooblastila likvidatorje Avstro-ogrske banke, da opravljajo med tem časom ostale tekoče zadeve, predvsem da nadaljujejo s tekočimi procesi in da v imenu nasledstvenih držav iztirjajo stare aktivne Avstro-ogrske banke, da opravljajo med tem časom ostale tekoče zadeve, predvsem da nadaljujejo s tekočimi procesi in da v imenu nasledstvenih držav iztirjajo stare aktivne Avstro-ogrske banke, ki se še v nekaterih tujih državah nahajajo pod sekvestrom. Z izjemo zneskov, ki se tirjajo s temi procesi, je smatrati z današnjim dnem vse dolgove likvidacije za poravnane.

MACDONALD ZOPET PORAZEN.

— London, 22. julija. (Izv.) Včeraj je doživela Macdonaldova delavska vlada takorekro v prisotnosti delegatov mednarodne konference ponoven poraz v zbornici. Zbornica je odklonila neke člene zakona o delavskih stanovanih. Vlada je bila v manjšini za 46 glasov. To je deveti poraz, odkar obstoja Macdonaldova vlada. Ker gre za vzporedna vprašanja je vlada izjavila, da ne izvaja konsekvence.

ROMUNSKA VLADA IN KONFERENCA MALE ANTANTE.

— Bukarešta, 21. julija. (Izv.) Minister zunanjih zadev Duca je referiral ministrskemu svetu o rezultatih konference Male antante v Pragi. Ministrski svet je odobril njegov referat in sprejel vse zaključke malantantske konference.

REVOLUCIONARNI POKRET V GRŠKI MORNARICI.

— Solun, 21. julija. (Izv.) Položaj v grški mornarici postaja nevzdržen. Vlada je namreč na izpraznjena mesta višjih častnikov nastavila mlajše moči, kar je vznemirilo starejše častnike, ki so podali demisijske. Med vlado in častniki se vrše pogajanja. Odstopivši častniki so pripravili prevzeti nanovo tehniško in vojaško komando mornariških enot, ako vlada izpusti iz zaporov častnike, katere je bila zaprla ob izbruhu pokreta. Tej zahtevi se vlada zoperstavlja, vsled česar proti popolnem prelomu pogajanj in težak zastoj grške mornarice. Med višjimi častniki solunskega armadnega kora pa se vrše talni sestanki z namenom, da se za slučaj demisijske sedanje vlade vpletje vojaška diktatura.

AMERIKA PARISKI SORBONNI.

— Pariz, 21. julija. Newyorški milijonar Blumenthal je daroval pariški Sorbonni 250.000 frankov.

PROMET MED JUGOSLAVIJO IN MADŽARSKO.

— Budimpešta, 22. julija. (Izv.) Minister financ je sporočil vsem direktorjem in carinaricam, da je glasom sporazuma z Jugoslavijo z dne 20. julija tranzitni promet med Jugoslavijo in Madžarsko prost carin in taks in da je vzajemno zasiguran privilegiran postopek.

PRED DEFINITIVNO NORMALIZACIJO ITALIJE.

— Rim, 22. julija. (Izv.) Danes zvečer se sestane veliki fašistovski svet pod predsedstvom ministrskega predsednika Mussolinija, ki bo na tem sestanku podal obširno poročilo o celokupni notranji in zunanji situaciji v Italiji. Od tega sestanka pričakujejo popolno normalizacijo notranjepolitičnih razmer. Nadalje se na tem sestanku dovoli bodoče razmerje fašistovske stranke do ostalih filofašistovskih strank. V prvi vrsti do demokratske in liberalne frakcije v parlamentu. Na seji se končijo tudi definitivno odloči o vprašanju fašistovske milice.

SPOR RADI SKUPNE OBMEJNE CARINARNICE.

Zastoj pogajanj za konzularno konvencijo med Jugoslavijo in Italijo radi pisave slovenskega časopisja.

— Beograd, 22. julija. (Izv.) Na današnji seji jugoslovensko-italijanske komisije za konzularno konvencijo se je v glavnih potezih določil tekst konvencije o jadranski tarifi in o skupni obmejni carinski postaji. V obeh konvencijah so ostala nerešena samo še neka formalna vprašanja, dokler v tem ozirom ne dobe člani komisije podrobnih informacij od svojih vlad. Zlasti se je odgodelo na poznejši čas vprašanje skupne obmejne carinarnice, ker se je del slovenskega časopisja vzprotivil namenu, da se ta postaja postavi na našem teritoriju.

KONFERENCA O NOVI NEMSKI BANKI.

— London, 22. julija. (Izv.) Včeraj popoldne so se sestali angleški zakladnik tajnik Snowden, francoski finančni minister Clement, italijanski finančni minister De Stefani in belgijski minister Theunis, da razpravljajo o načinu posojila 800 milijonov zlatih mark za novo nemško banko. Seji so prisostvovali tudi zastopniki angleške finance in zastopniki Morganove skupine.

POLOM DUNAJSKE »KAUF-MANNSCHAFTSBANK«.

— Dunaj, 22. julija. (Izv.) Avstrijska »Kaufmannschaftsbank« se nahaja pred konkurzom. Vložki znašajo 40 milijard, aktivni saldo samo 18 do 20 milijonov. Med izpadnimi postavkami se nahajajo tudi 3 do 4 milijarde, ki si jih je uradništvo izposodilo od lastnega inštituta. Da špekulira na borzi.

GERMANOFILSKO STALIŠČE AMERIKANSKIH STROKOVNJAKOV.

— London, 21. julija. (Izv.) Finančni strokovnjaki Mantagu, Norman, Lemonde, so sestavili poročilo za emisijo posojila 800 milj. zlatih mark, ki ga predvideva Dawesov načrt za novo nemško banko. Lemonde smatra, da določene garancije niso zadostne. Nadalje so ameriški finančni strokovnjaki predlagali, naj se odvzamejo repariacijski komisiji polnomočja glede ugotavljanja rednosti ali nerednosti nemških dajatev. Izjavili so tudi, da se bodo protivili vsaki izolirani akciji kake alirane velesile proti Nemčiji. Clement in Theunis sta protestirala proti tem izjavam.

Društvene vesti.

— »Napredno obrtniško društvo« v Ljubljani je razposlalo na vse napredne obrtnike okoliščino in pristopne izjave s povabilom, da pristopijo v društvo. Prihodnje dni se bo oglašali pri njih pooblaščenec društva in prosimo, da pri tej priliki vsi, ki pristopijo k društvu vplačajo pooblaščenec članarino 12 Din za eno leto. Društvo bo v naprednih listih pod skupnim naslovom, tne. ritalo, ker so uprave naprednih listov dovolile smatno ugodnost. Pozivljamo torej člane, ki hočejo inserirati pod društveno firmo, da se do konca tm. pismeno ali ust. meno zglašajo v Beethovnovi ulici 10. čez dvorišče. Naznaniti je treba ime in priimek, obrt in obrtolišče.

— Društvo za raziskavanje podzemskih jam ima svoj občni zbor dne 29. julija t. l. popoldne ob 5. (17.) v del. muzeju.

Politične vesti.

Klerikalna pesem mladini. »Slovenec« priobčuje danes reklamo za mladinske dneve v Mariboru, kjer se zbere 9. in 10. avgusta klerikalna dekleta, 23. in 24. avgusta pa klerikalni fantje. V tej reklami nahajamo nekaj značilnih odstavkov, ki pričajo, da so klerikalci nepoboljšljivi v zavijanju. Tako piše »Slovenec«, da se pojavlja novo versko gibanje med mladino po vsej Evropi, ki si je dalo izraza v mladinskem, liturgičnem in monastičnem gibanju. V tem vidu katoliški pismouk znamenje nove verske preroditve človeštva. Lepo je, če človek tolaži samega sebe s frazami, ki z realnim življenjem in pojavi na verskem polju nimajo nič skupnega. V kolikor je nastalo med klerikalno mladino res zanimanje za versko življenje, je to le posledica gonje, ki so jo začeli cerkveni prvaki proti svobodomiselstvu. Pač pa je zapihal v globini človeške duše drug veter, ki se ga klerikalizem najbolj boji. To je pokret za duhovno in moralno obnovo človeške družbe, ki pa ni v skladu z računi cerkvene hierarhije, zlasti ne katoliške. Gre namreč zato, da se cerkev kot čisto duhovna ustanova osvobodi vseh posvetnih privrascov, da postane versko mogočna moralna opora človeka in da cerkev izgubi tisto posvetno oblečje, ki jo je tako oddaljilo od prvotnega namena. To versko gibanje, ki se uveljavlja zlasti v Rusiji, hoče paralizirati klerikalizem z obnovo verskega fanatizma in brezpogojnega zaupanja cerkvenim vodstvom. Sporedno z reformističnim pokretom na socialnem polju gre namreč pokret za odstranitev tiste ovire, ki dela ureditvi človeške družbe po demokratskih principih največje napotje. Ta ovira je cerkev kot skrajno reakcionarna ustanova, čije glavni cilj je držati ljudske mase v nevednosti in iz »božjih ust« diktiranim prepričanju, da imajo pravico do komednega življenja samo mazilenci, dočim morajo mase v potu svojega obraza skrbeti z ene strani za blagostanje cerkvene gospode na tem svetu, z drugo pa za svoje zveličanje po smrti. Ker je pa cerkev tako pretkano zasnovana in organizirana, ji ni težko kljubovati delnemu spametovanju ljudstva, ki tu pa tam že spoznava razliko med teorijo in prakso cerkvenih pravkov. V ta namen prireja klerikalizem eharistične kongrese, cerkvene svečanosti in shode, kakršnega obeta tudi Mariboru. »Slovenec« reklama je lepa in razumljiva. Tu nahajamo vse, kar vleče mladino. Visoka pesem o idealih in ciljih, ki jih hoče doseči klerikalizem v veliki krščanski kulturi bodočnosti, ki bo na ruševinah modernega individualizma vnovič doživljala kraljestvo božje na zemlji, nekaj besed o nacionalizmu, ki ga klerikalci ne izključujejo, daš so z druge strani zvesti pristaji rimovske internacionalne koncepcije, in še marsikaj je nazival »Slovenec«, da zbobna v Maribor čim več pristavev. Vse bi bilo lepo in v redu, ničče bi se ne protivil takim shodom, če bi ne tičalo za njimi toliko laži in hinavščine. Kaj potrebuje naša mladina? Fraze je sita, kruha ji primanjkuje, krvavo pa potrebuje vzgojo po moralnih načelih, ki jih jemlje v zakup klerikalizem, dočim odreja vsem svojim nasprotnikom pravilno orientacijo v življenjskih problemih. Vzgoja mladine je tako važno poglavje, da spada pred širši forum pedagogov in starejših preizkušenih mož ne glede na politično prepričanje. Dokler pa ostane del naše mladine samo v klerikalnih rokah, je zaman besedičenje o preroditvi slovenskega ljudstva.

— Mussolini za fašistovske delavce. Te dni je sprejel Mussolini v Rimu delegate fašistovske sindikalne zveze iz Turina. Predložena mu je spomenica, ki opisuje sedanje razmerje med delavci in tovarnarji. Mussolini je v svojem govoru naglašal, da bi morali industrialci, katerim je fašizem zagotovil uspešno delo in so se tekom let mogli perfekcionirati ter si pomnožiti produkcijo in doseči večje zaslužke, sedaj razumeti v svojem lastnem interesu, da je prišel trenutek, ko imajo tudi delavci biti deležni večjih dohodkov. Vlada je podpisala industrialce ter jim celo odpustila 300 milijonov vojnih dobičkov, tako da imajo plačati, in še to v obrokih, le par deset milijonov. Sedaj pa, da ne bi hoteli podpirati delavcev! Ako se delavske razmere ne zboljšajo, bo treba, da se zganejo sami na lasten račun. — Ako industrialci odklanjajo razredno sodelovanje, bo treba poiskati druga sredstva. Za sodelovanje je potreba dveh! Mussolini je rekel, da naj ga delavci nemudoma informirajo o situaciji in je napovedal, da se bo v svojem prihodnjem velikem govoru v posebnem odstavku bavil z delavskim vprašanjem. — Tovarnarji vidijo neradi fašistovske delavske organizacije, ker se jim zde preveč politične in premovalne vlade. Proti fašistovskim delavskim organizacijam se gibljejo preudarno druge delavske organizacije, v katerih je večina boljše in treznejše delavstva, kazoč razliko med enim in drugim, tako da se tovarnarji nagibajo

bolj na redne delavske organizacije, kakor pa na politične fašistovske. Mussolini ima fašistovskih težav vedno več na vseh koncih in krajih.

— Komunisti med nemško policijo. Iz Berlina poročajo, da so oblasti po preiskavi dognale imena komunističnih zaupnikov, ki jih je stranka poslala v vse državne urade in celo med policijo. Zdaj bodo vsi uradi temeljito očiščeni, da se zatre komunistična propaganda, ki so jo sovjetski agenti zadnje čase zelo širili.

— Poljska diplomatsko zastopa Turčijo v Beogradu. Sporazumno z namnim zun. ministrstvom je poljska vlada po svojem poslaniku v Beogradu prevzela zaščito interesov Turčije v naši državi, ker še niso s turško republiko vzpostavljene naši diplomatski odnosi. V kratkem se prično s turško vlado pogajanja, da se obojestransko imenujeta diplomatska zastopnika. — Angleški pomorski manevri. Iz Londona poročajo, da se prično letošnji angleški pomorski manevri dne 20. julija v Spl. t. Heed. Udeležni se manevrov 250 vojnih ladij, kar predstavlja v zgodovini angleške mornarice doslej še nedoseženo število.

Dopisi.

— Iz Guštanja. Novi »Narodni gospodar« je vzel v zaščito naše trške neodrešence. V 3. svoji številki se namreč imenuje list spodkita nad ljubljanskimi časopisi, ki poročajo o našem trgu. Piše namreč: »Ljubljanski časopisi so v zadnjem času prinesli iz našega trga dopise, v katerih kar mrgoli osebnih napadov na nekaterih tukašnje tržane. Tako napade prinaša posebno neko glasilo v Ljubljani, ki je dosedaj uživalo pri nas mnogo ugleda. Opozarjamo uredništva dotičnih časopisov, da vsak dopis, ki prihaja iz našega trga, temeljito prerešeta in se natančno prepričajo o resničnosti njegove vsebine, ker so dotični dopisi popolnoma neutemeljeni in izvirajo iz osebne mrznje in maščevnosti.« — Za Guštanj se dosedaj ni zanimal noben drugi list kakor »Slov. Narod«, ki je prišel večkrat stvarne članke o razmerah v jeklarni na Ravneh. Pred kratkim je izšel v »Orjuni« informativen članek o razmerah v Guštanju in v jeklarni s posebnim ozirom na — Nemce in inozemce. Tržani kot taki niso bili v nobenem listu napadeni. O obojnih razmerah, o protežiranju Nemcev in inozemcev ter o naši jeklarni in inozemcih v nji se pa vse premalo piše. Sploh pa to niso tržani! Zlostnost bi bilo, ako bi Slovenci niti v svojih glasilih ne smeli pisati o razmerah v kakšnem domačem kraju in bi se g. uredniki pustili strahovati in komandirati po inozemcih in nemškutarjih. Tako daleč pa vendar še nismo! Skriti dopisnik naj se pripravi, da bo še večkrat kaj podobnega čital, dokler se razmere ne odpravijo. Skrbeli bomo tudi, da bodo razmere v jeklarni in Mežiški dolini sploh razsvetljene tudi v beogradskih listih. (Razume se, da si naše uredništvo ne da od nikogar kratiiti svobode, da priobčuje objektivno pisane dopise, zlasti ker dobro pozna zanesljivost našega guštanjskega dopisnika. — Op. ured.)

Svetovno znana športna in dirkalna kolesa „Peugeot“ 4733

dospela. — Dobavna po najnižji ceni v tovarniški zalogi O. Žužek, Sodna ulica 11.

NAPREDNO OBRATNIŠKO DRUŠTVO V LJUBLJANI

priporoča sl. občinstvu naslednje obrtnike:

Kleparji:

Pičman Lovro, Strelška ulica 29.

Mizarji:

Primožič Ferdo, Trnovski pristan 4; Perko Matija, Zgornja Šiška (tel. 372); Senica Jožef, za Bežigradom 5; Skafar Franc, Rimska cesta 16.

Zaloga pohištva:

Skafar Franc, Rimska cesta 16.

Ključavničarji:

Gajer Rudolf, Cesta na gorenski železnici; Rebek Josip, Cankarjevo nabrežje 9.

Vodovodni inštalaterji:

Pičman Lovro, Strelška ulica 29.

Soboslikarji:

Rožič brata, Vegova ulica 8; Špetič Stefan, Rimska cesta 16.

Pleskarji:

Rožič brata, Vegova ulica 8.

Parketarji in zaloga parketov:

Puh Josip, Gradska ulica 16; Primožič Ferdo, Trnovski pristan 4.

Krojači in krojačice:

Iglič Fran, Kolodvorska ulica 28; Kersnič Ivan, Resljeva cesta 1.

Brivci:

Franchetti Engelbert, Dunajska cesta 20; Loborec Franc, Rimska cesta 21; Zajc Franc, Dunajska cesta 12; Gjud Ivan, Stari trg 28.

Fotografi:

Hibšer Hugon, Valvazorjev trg 7.

Knjigovezi:

Jakopič Ivan, Cankarjevo nabrežje 8.

Konzulati v Ljubljani:

Češkoslovaška: Breg 8/I; Belgija: Urad Ljubljanske veleposlane, Avstrija: Turjaški trg 4/II; Francija: Dunajska cesta (Ljubljanska kreditna banka); Italija: Zrinjskega cesta 3/I; Portugalska: Dunajska cesta 33.

Bodite pravični napram upokojujencem.

Državni upokojujenci SHS so za svoj lastni narod od skrajne moči trudopolno delali, a ta jih sedaj, ko so obnemogeli, prezira in proti pravnim načelom gnotno prikrajšuje. Vse druge države so se zavedle, da je potreba pokojnine po svetovni vojni primerno izenačiti ter jih urediti po sedanjih razmerah, samo pri nas se tega ne stori. Uslužbenci v predvojni Srbiji dobivajo svojo mirovino povsem v dinarjih, oni v prečasnih krajih, ki so bili pred 1. majem 1921. upokojeni, pa pokojnino v kronski veljavi. Nadalje dobiva naš jurist 7 čl. novnega razreda polne službene dobe letnih okrog 7000 K pokojnino, njegov kolega ravno istih službenih let prejema 7000 Din in tretji sovratnih enake kategorije in službene dobe uživa letnih 17.000 dinarjev pokojnine. Drugi uslužbenci ki niso dovršili predpisane števila službenih let in so bili po objavi novega zakona upokojeni, pa dobijo šele, čez tri leta novo pokojnino. To so gorostasne razlike za isto kategorijo in enaka dela naša država nas je sprejela kot enakopravne državljane, zato bi ne smela delati med sovratnimi upokojujenci bodisi glede njih pravic ali dolžnosti, nobene razlike. Ako so se naš davki, carine, take in trošarine po sedanjih potrebah zvišale in se tudi plače vseh uradnikov uredile po obstoječih razmerah, bi se morale iz istih razlogov sporedno urediti tudi državne penzije po novem zakonu ali po novih plačah. Naš »Uradni list« z dne 27. junija t. št. 57 objavlja pod točko 190 odločbo finančnega ministra, ki pripoznava, da je bila krona enake vrednosti s švicarskim frankom in iz tega razloga se povisja tedanja postavna taksa od 2 na 30 Din. S tem je jasno povedano, da se stari upokojujenci godi velika krivica, ker se jim kronsko mirovina ne zviša v istem razmerju ali pa vsaj po novem zakonu, sedanjim plačam primerno.

Zakaj pa se po novem zakonu upokojujenci ne računajo proporcionalno po starem zakonu in po nominalnih kronah tudi tistih 35 let, ki so jih prej prevratno v stari državi odslužili, marveč subsumirajo v novo penzijsko podlago? Pokojnine niso nobena darila, marveč pošten zaslužek za enako delo. Sin, ki ima dajati svojemu očetu do smrti prevzete še iz pred vojni časov, mu daje danes isto dostojno hrano, kakor poprej, ker se kot preprosti kmet zaveda svoje dolžnosti, da je starostna oskrba ali penzija vedno zamišljena po blagovni in ne po nominalni vrednosti denarja, in se mora dajati tudi po tisti veljavi in blagu ali v denarju. Zato, da naša država skupščina in njeni zakonodajni odbori tega ne razumejo, ali pa nečeta razumeti, kar je še bolj za obziranje vredno. Državne takse vedno rastejo in se množe in ako je za vse drugo denar, mora biti po preteku 5 let tudi za upokojujence. Proč torej s praznimi obljubami in izgovori ter s pravico na dan, to je naš zadnji opomin pred državnimi volitvami! Mi si bomo dobro zapomnili, kje je v naši državi, oziroma skupščini pravica. Ljubljani in kje ga ni, pa če gremo od hiše do hiše v agitacijo. Enaki upokojujenci naš do biva enako pokojnino, toda ne po starem, ampak po novem zakonu.

Pravilno! Jbni upokojujenci.

Sprejem gojencev v državno prometno železniško službo.

Generalna direkcija državnih železnic in gospod. minister prometa sta odobrila, da se za šolsko leto 1924/25 sprejme v državno prometno šolo s to učencev, od teh 90 učencev in 10 učenek, pod sledečimi pogoji:

- 1.) Kandidat mora dovršiti šest razredov srednje šole.
 - 2.) Mora biti najmanj 16 let, a največ 20 let star.
 - 3.) Mora biti državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.
 - 4.) Mora biti pravilno razvit, zdrav, mora imeti dober vid in sluh ter mora razločevati barve in.
 - 5.) položiti mora sprejemni izpit.
- Povše traja dve leti ter imajo učenci, ki dovrše to šolo, pravico do sprejema v drugo kategorijo uradnikov, ker je čim te šole enak dvoršnemu osmemu razredu gimnazije z maturo.
- Učenci se sprejemajo po natečaju in za cel čas šolskega pouka. Z ozirom na njih premoženjske razmere in pokazane uspehe prejemajo učenci stalno mesečno državno pomoč v znesku 500 do 900 dinarjev, a poleg tega po možnosti tudi eno obleko.
- Vsa kandidate mora pregledati zdravnik in po zdravniškem pregledu, ako je spoznan za sposobnega, mora kandidat polagati sprejemni izpit iz:
- a) srbo - hrvaškega ali slovenskega jezika;
 - b) aritmetike in geometrije, a posebno še iz zemljepisja države Srbov, Hrvatov in Slovencev.
- Sele po položenem sprejemnem izpitu postane kandidat gojenec te šole.
- Prijave za natečaj naj se vpošljejo v priporočnem pismu na naslov: Generalna direkcija državnih železnic — saobraćajno odeljenje — Beograd. Frankopanova ulica 17 (Krunska 13) do vključno 10. avgusta tega leta.
- Uprava šole bo tega dne pregledala prijave pooblaščenih in bo kandidatom, ki bodo odgovarjali pogojem, poslala brezplačno železniške vozovnice za potovanje v Beograd.
- Kandidati, ki bodo pri zdravniškem pregledu spoznani za nesposobne ali ne bodo položili sprejemnega izpita, prejemajo brezplačno vozovnico za povratek.
- Vsak kandidat mora priložiti svoji prijavi:
- 1.) Izpričevalo o dovršenem šestem razredu srednje šole.
 - 2.) Krstni list.

3.) Dovoljenje staršev ali varuha, potrjeno od pristojne policijske oblasti, da se kandidat sme vpisati v to šolo. Poleg tega revers kandidata, v katerem se obvezuje, da se bo držal šolskih pravil, da bo ostal v službi državnih železnic in je ne bo zapustil po svoji volji najmanj trikrat toliko časa, kolikor bo trajal šolski pouk. Službo sme prekiniti samo v svrhu odsluženja vojaške službe, vendar pa se tudi v tem slučaju kandidat obveže, da bo za ta čas podaljšal svojo obvezo. Istotako se kandidat obveže, da bo, v slučaju, da zapusti šolo

ali službo iz drugih vzrokov, povrnil državni blaginji vse zneske, ki bi jih prejel v teku šolskega pouka.

4.) Potrdilo policijske oblasti o državljanstvu.

5.) Dokazilo o premoženjskih razmerah.

Učenci, ki so po dovršenem šestem razredu prekinili šolo, se tudi lahko priključijo pod pogojem, da poleg navedenih listin prilože tudi izpričevalo policijske oblasti o vzroku prekinjenja in o svojem ponašanju za čas, ko so zapustili šolo.

Glasbeni vestnik.

MOSKOVSKO GLASBENO ŽIVLJENJE V PRETEKLI SEZONI.

Simfonični koncerti se v Moskvi v zadnji sezoni niso posebno razvili. Vzrok je skoraj isti, kakor po ostalih evropskih mestih. Ruska simfonija je preživela silno materialno krizo, kakor njene sestre na zapadu; zato se je omejila v glavnem na moskovsko veliko gledališče, kjer so prirejali simfonične koncerte v Beethovenovi dvorani. Precejšnje zanimanje je vzbudilo gostovanje inozemskih dirigentov, zlasti Frieda in Waltera, dasi ni moglo trditi, da je bilo navdušenje muzikalnega občinstva posebno veliko, ker so njihovi programi neopoplni in zastareli.

Vse prizadevanje novega ravnat. glasbe, ne sekcije Krasina, da oživi in obnovi repertoar, je bilo radi pomanjkanja materialnih sredstev zaman. Vendar pa se je posrečilo prirediti nekaj zanimivih koncertov. Tako je »Boljšoj teater« priredil odlični koncert, na katerem so izvajali samo Skrjabin. Dirigiral je znameniti dirigent Kuiper. Na tem koncertu je vzbujal posebno navdušenje »Prometej«, ki je daleč nadkralil nekdanjo interpretacijo te simfonije pod taktirko Kusevického. Drugi koncert posvečen tudi novim kompozicijam kakor Mjaskovskij, Prokofjev in Stravinskij, ni bil baš na višini, ker interpretirana dela niso bila najboljša in najbolj karakteristična za njihove glasbene koncepcije. Vendar pa je občinstvo simpatično sprejelo Prokofjeve kompozicije in interpretacijo dirigenta Feinberga, dasi stoji njegova nervozna umetniška osebnost v ostrem kontrastu s primitivnim in lapidarnim ritmom Prokofjeve muzike. Simfonije Mjaskovskega so malo originalne, zlasti peta predstavlja nekak epigoničen Čajkovskega in Glazumova, četudi je mojstersko komponirana. Nasprotno pa izgleda Stravinskij, ki je obetalo zelo mnogo, kot slaba imitacija Glazumova. Slušatelj, ki se hoče seznaniti z rusko moderno glasbo, bi dosegel to veliko lažje pri šestih simfonijah Mjaskovskega ali najnovejših kompozicijah Prokofjeva, kakor pri Stravinskemu, izvemši morebiti njegova dela, napisana po »Vesnje svaščeno«.

V pretekli sezoni se je znova pojavila tudi današnja ruska posebnost, orkester brez dirigenta, takozvani »persimfons« (prvi simfonični ensemble). Ta novost pa je zadnje leto izgubila na svoji privlačnosti. Slaba stran orkestra brez dirigenta je namreč ta, da taka glasbena institucija ni praktična. Doseže sicer lepe umetniške uspehe, ki pa zahtevajo toliko materialnih žrtv in časa, da bi lahko po enakimi pogoji dosegli z dirigentom najmanj petkrat toliko. Poleg tega se tak orkester ne more lotiti reprodukcije novjših kompozicij, zlasti modernih, temveč se mora omejiti na znana klasična dela, ki ne vlečejo tako kakor nova. Nove kompozicije bi zahtevale pri študijah dirigenta ali vsaj režiserja. Toda »persimfons« bi s tem prelomili svoje umetniške principe. Tako mora torej ostati napram moderni glasbi ograjen z nekakim začaranim krogom, ki ga ne more prekoračiti, ne da bi se odrekel svojim načelom.

Mnogo manj kot simfonični koncerti so bili obiskani koncerti posrednih umetnikov, četudi so nudili marsikaj zanimivega in dobrega. Tako je zaslovel čelist Spielman, ki je izenadil moskovsko občinstvo s svojim komornim stilom. Med koncertnimi pevskimi se odlikuje mlada in izredno nadarjena V. Duhovskaja, ki je priredila koncert, čigar program so obsegale pesmi Prokofjeva in Gufezina. Na klavirju jo je spremljal pianist Richter. Popularna moskovska pevka Zoja Lodeva je zadnje čase zelo napredovala. Treba je omeniti tudi nekaj izvrstnih pianistov, ki so daleč nadkralili navadne virtuoze. Velik muzikalen tehnik je Sellinger, ki vpliva na poslušalce frapantno, dasi je njegova interpretacija v gotovem oziru razvlečena in hladna. Med pianisti zavzema eno prvih mest še omenjeni Feinberger, ki pa ima to napako, da s silo svoje individualnosti ubija naravni polet kompozitorja ter se dviga nad njim kot samonikli stereotipni interpretator. Poleg Feinberga se odlikuje zlasti mladi talent Henrika Neuhaus, čigar velika in svetla zvezda šele vzhaja. On bi lahko postal pianist svetovnega slovesa, da nima v izvajanju gotove nesigurnosti, ki je doslej še ni mogel premagati. Vendar pa velja med glasbeniki za genijalnega interpretatorja Skrjabin in Chopina. Od mlajših treba omeniti Sofronickega in Tamara Kuznecova, ki je doslej nastopala samo v komornem ensembli skupaj s Spielmanom.

Velika škoda je, da se v tej sezoni aglini in izvrstni kvartet »Stradivarija« ni nič oglašil. Ta kvartet, ki je brez dvoma na umetniški višini se je pripravljati na turnejo po Evropi. Ker pa so mu lastniki instrumentov, ki žive v inozemstvu, grozili, da jim odvzamejo violine, je turneja odpadla. Vse najboljše instrumente je namreč sovjetska vlada pobrala in shranila v državnih muzejih. Kvartet bi si moral vložiti izposoditi iz muzeja. Poleg tega kvarteta se je konstituiral v Moskvi še prvovrstni umetniški kvartet — »kvartet konservatorij«. Člani so: Čiganov, brata S. rinskij in Borisevskij. Tudi znameniti ruski trio »Krejn-Ehrlich« je bil to sezono zelo agilen. Zdrav pripravljali nov bogat repertoar. Končno naj še omenimo muzikalno razstavo, ki jo je priredila založba »Knjigaz«. Ta razstava je imela namen seznaniti

ti širšo javnost z najnovejšimi dogodki v glasbenem življenju na zapadu. V to svrhu so bili organizirani brezplačni koncerti, na katerih so se izvajale najboljše dela ruskih in inozemskih kompozitorjev. Interpretirale so se kompozicije Stravinskega, Regera, Prokofjeva, Dresdena, Schönberga, Mjaskovskega, Aleksandrova in dr. Razstava je imela velik uspeh. Vse materialjalo so prenesli zdaj v novo »Društvo za sodobno muziko«, ki je bilo nedavno ustanovljeno kot podružnica Ruske akademije znanosti in umetnosti.

— Nove muzikalijske. Sentjakovski pevski zbor je ravnokar založil pet zborovskih skladb, in sicer: Josip Pavčič: »Dekle v rdečih tulpah«; Josip Pavčič: »Kmečka balada«; Josip Pavčič: »Dekle med rožami«; Josip Pavčič: »Nagrobica«; Emil Adamič: »Naročilo«. Cene: 3.50, 3.50, 2.3 in 4.50 Din. Partiture se dobe pri založniku. Vseh pet skladb je pravilno in razločno litografiranih, troje celo z lepimi naslovnimi stranmi. Pavčič je v teh svojih štirih zborih isto mehka, nekoliko trpkosladka, odkritosrčno zaljubljena natura kot je v večini svojih skladberotične vsebine. Ima pa še dve barvi: melanholično nagrobno in čisto, naivno otroško. V tej poslednji mi je najljubši, najnaravnarnejši »Dekle v rdečih tulpah« in »Dekle med rožami« spadata v prvo kategorijo, »Nagrobica« in »Balada« v drugo. Pavčič ljubi kratke melodične stavke, ki so nanizani drug k drugemu kot sladke rdeče jagode. Harmonije, septimne in nonske, ne bijejo ostro na uho, a kar je trpkoga, stopi se kmalu v mehko. Zanimiva pa je pri Pavčiču zlasti ritmična pestrost motivov. V njih je mnogo motorne sile. Po formi skladb sklepam, da je komponist najljubša, ker tudi najboljše, sveta trodelnost. Kaj naglo se bo priljubila našim moškim zborom »Dekle med rožami«, vendar pa je »Dekle v rdečih tulpah« melodično in harmonično, seveda tudi dokaj težja. Oba teksta sta Golarjeva. Nagrobica je dragocen prispevek k skladbam enakega žanra. Po mojem ne nosi zanjaja žalne koračnice, ker, pet v ostrem ritmu, izgubi marsikatero lepoto. Ne ugajati mi v skladbi dva slovaška akcenta »ne jokaj« in »ljubežena«, katerih ostrost pevci seveda lahko omilijo. »Kmečka balada« se mi zdi izmed vseh štirih skladb najmanj posrečena. Prvi del je proti drugemu prekratek, proti zadnjemu premake izrazit. Drugi del, basovski solo, leži kakor v zraku in je vsled svoje dolgotrajnosti brez karnekolni podlage na pevca. Tudi prav do brega, nevaren, zadnji del je sam zase kot mrtvaška koračnica, brez teksta, imeniten, a tekst te forme ne vzdrža. Skladba bo, žal, vsled omenjenega basovskega solo najbrž redkokdaj peta. Moje »Naročilo« končno je preprosta stvarica, brez melodičnih in harmoničnih komedij, za štiri pevce gibkih solanih glasov neteško izvedljiva, na prvi pogled morda preplaši vsled široke obsejnosti večje ali manjše samostojnosti glasov, a sloni sicer navzlic navidezni širini samo na enem ali dveh motivih, ki lahko in preprosto tečeta do konca. Sentjakovski pevski zbor je z izdajo navedenih del v pravem času priskočil na pomoč moškim zborom, ki imajo več ambicije, kot običajno in ki so bili pri sestavi svojih programov še v zadregi.

Prosveta. ITALIJANSKI SPOMINSKI ČLANEK O BRANKU RADIČEVIČU.

Prof. Umberto Urbanaz-Urbani v Postojni se marljivo bavi z jugoslovansko literaturo in je napisal že več lepih sestavkov o jugoslovanskih pesnikih v tržaškem »Il Piccolo della Sera«. V številki z dne 18. t. m. smo čitali simpatično pisani članek v spomin srbskega pesnika Branka Radičevića, katerega stotelnica se je proslavila po vsej Jugoslaviji. Iz sestavka je razvidno, s kako natančnostjo se peča prof. Urbanaz z našim slovstvom in kako prav pojmuje naše pesnike. Radičević je pevec, ki ne umre nikdar. Polno je imel posnemovalcev in ako so nekateri tudi presegli svojega mladega učitelja, ni nikdo zamenjal obseva njegove slave. Z njim se je pričela nova srbska lirika. Radičević, tipični pesnik srbskega romantizma, je za Srbe to, kar je Preradović za Hrvate in Prešeren za Slovence. Ako mu smrt ni dopustila doseči globine največjega hrvaškega lirika in popularnosti slovenskega Petrarke, je in ostane Branko Radičević pesnik mladine. Branko je par excellence pesnik mladine in njegova mladost ni drugega nego petje. Evo, zato prenavljajoči se jugoslovanski narod kot vsak močan in živahen narod v svoji mladosti ne pozabi nikdar Branka Radičevića... List prinaša tudi Brankovo sliko.

Pozdravljamo stremljenje gosp. prof. Urbanza, seznanjati z jugoslovanskim slovstvom Italijane, ker vidimo v tem dobro kulturno zblíževanje, katero lahko ugodno vpliva tudi na politično stran.

Sokolstvo.

— IX. Zlet sokolske župe Novomesto, ki se vrši 2. in 3. avgusta t. l. v Novemestu obeta postati sijajna manifestacija sokolske misli v Dolenjski metropoli. Razven članov iz preko dvajset sokolskih društev spadajočih pod novomeško sokolsko župo pevskih zbori, fanfarami in godbami, najavljen je tudi naša mednarodna vrsta iz Pariza, ki bo prvič nastopila po zmagonosnem nastopu v Parizu pri nas. Prijetno nam je, da bodo naši najboljši nastopili pri nas na dan, ko bomo imeli takorekoč revijo nebrojnih čet naše vzorne župe v mili nam Dolenjski ob oni čudoviti Krki, ki daje s svojim mirnim a globokim tokom značaj Dolenjcu, ki mirno in smoteno pripravlja svoje vrste na ta veliki pohod. Ni ga dršva v naši župi, ki bi se ne pripravljala na ta veliki dan, ter s tem tudi pokazalo, kako temeljito se pripravlja na naš letošnji veliki Zagrebški zlet, ki bo sodeč po pripravih trum naše jugoslovanske nacije. Naše misli v našem jugoslovanskem Zgrehu. Sokolsko Novomesto, ki je s svojo ljubko okolico in vedno sijajno aranžirani, mi sokolskim prirediteljem bilo vedno na višku in s tem privablja vedno večje množice, gleda letos z zapanjenjem na svoj sokolski dan, ki bo še v večjem številu priegniti tudi naše brate iz Zagreba in Karlovca, ter s tem najljepše dokumentiral, da ni več mej med Hrvati in Slovenci, da se počutimo tu in tam kakor v svoji hiši, da je kulturno delo uresničeno jugoslovanske nacionalne misli pri nas že na vrhuncu, da je ni več stike, ki nas more zatreti, dasi se naši nasprotniki v smrtnih krčih pripravljajo na udar, ki bo njih lahodja pesem. Sokolska župa Novomesto prikazala bo še enkrat v jasni luči, da ni več kolebanja v nacionalnem oziru, da je naš Sokol že ugledil pot veliki in nepremagljivi nacije, našni ideji. Bratje in sestre in vsi, ki ste našo misel, 3. avgust bodi posvečen izletu v Novomesto! Informacije: Zletna pisarna, Narodni dom, Novomesto. Zdravo!

— Sokol v Škofji Loki vabi vse ljubitelje prilazne Škofje Loke k svoji prireditvi v nedeljo 27. julija. Kdor hoče podkrepiti veliko sokolsko misel in preživeti par uric v nepriljubljeni zabavi, naj pohiti ta dan v Škofjo Loko. Društva imajo polovično vozno po železnici. Preskrbite si pravočasno izkaznice. Zdravo!

Sport.

Olimpijska telovadba.

(Od našega posebnega poročevalca.) Pariz, 19. jul.

Prva dva dneva olimpijske telovadbe sta prinesla prav lepe rezultate. Na belem pesku poleg orodja so stala tekmujoča moštva, komisariji in sodniki za tekme in neprestano so se čula povelja: En avant... marche! Demi tour... droite! Par le flanc... ganche!... Halte!... Fixe!... Repos! Vsaka panoga telovadbe ima svojo olimpijskega šampiona, razen tega je eden telovadec splošni olimpijski šampion, en narod šampion po individualnem redovanju in en po sekcijem redovanju.

Tako obstoja deset olimpijskih telovadnih šampionatov. In enajsti je šampionat droga.

Slovenci smo lahko ponosni, da je ta šampionat, kot prvi olimpijski šampionat, odnesel naš rojak, g. Leo Štukelj.

Redovanje telovadbe na drogu je bilo sledeče:

1. Štukelj (Jugoslavija) 19 točk 73, olimpijski šampion; 2. Gutvenger (Švica) 19 t. 23.6; 3. Higelin (Francija) 19 t. 16.3; 4. Rebetez (Švica) 19 t. 05.3; 5. Miez (Švica) 19 t. 05.3; 6. Gounot (Francija) 19 t. 04.3; 7. Gangloff (Francija) 18 t. 09.

Po tej tekmi je razpored narodov sledeči: 1. Švica 11 točk, 2. Francija 16 točk.

S to slovensko zmago se prvič pokaže ime Jugoslavije na prvem mestu in smo tako vsaj v eni panogi olimpijskih iger častno zastopani, kajti dosedaj se je le pri nekaterih plavalnih tekmah pokazalo naše ime, a na žalost vedno na zadnjih mestih.

Zanimivo je, da je nadzoroval telovadbo francoskih telovadcev profesor medicinske fakultete v Lyonu, g. Latarget, direktor višjega kurza za telesno vzgojo, ki je skrbno čuval njih fiziološko stanje in je nadaljeval svoja proučavanja v stadijonu v Colombesu. Njegova opazovanja imajo namen, da upostavijo fiziološke rezultate silne izrabe moči, ki jih zahtevajo različne zelo težavne vaje programa olimpijske telovadbe.

Olimpijska telovadba pa ne vsebuje samo gibov, pri katerih se kaže moč in gibčnost mišic na drogu, na bradli in na obročih, temveč tudi pravne sportne vaje, kakor na primer plezanje na vrvi, dolgi devet metrov in skok čez konja: ta ima začetno višino 1 m 20, razen tega je 10 cm nad začetno točko pritrjena deska, ki se da stopničema dvigati tako da znašajo skoki 1 m 60 in še več!

Plavalne tekme.

Vžerajšnje plavalne tekme so se končale z velikim uspehom. V navtičnem stadijonu v Tourelles se je kar gnetlo občinstva in to je prišlo na svoj račun. Časopisje priznava, da še nikoli ni bilo videti imenitnejših tekem.

Šolstvo.

— Š. Za okrajne šolske nadzornike v mariborski oblasti so postavljeni: za Celje mesto in okolico ter Vransko Ljudviti Černeji, dosedanj nadzornik istih okrajev; za Ljutomer, Gor. Radgono in Sv. Lenard: Fran Cvetko, dosedanj nadzornik za okraj Murska Sobota; za Maribor-mesto, levi breg: Ivan Tomazič, učitelj-upravitelj v Mariboru; za Maribor desni breg, Slov. Bistrica in Konjice: Matija Lichtenwallner, dosedanj šolski nadzornik v Mariboru; za Mursko Soboto: Leon Cepuder, šolski upravitelj v Melincih; za Dolno Lendavo: Fran Golob, šolski upravitelj v Dolnji Lendavi; za Ptuj in Ormož: Ivan Koropec, dosedanj nadzornik za Ljutomerški šolski okraj; za Prevalje in Marenberg: Rudolf Mencin, učitelj v Prevaljah; za Slovenj Gradec, Šoštanj in Gornji grad: Miloš Grmovšek, dosedanj nadzornik za gornjegradski, marenberški, prevajalski, slovenjgraški in šoštanski šolski okraj; za Šmarje, Rogatec in Kozje: Hinko Šumer, nadučitelj v Šmarju pri Jelšah.

— Š. Na državni vinarški in sadlarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septembra 1924 (ponedeljek). Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojenice. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanojujči učenci). Oskrbljena za redne (privatne) učence v zavodu znaša do preklica mesečno samo 75 dinarjev, kakor sedaj na srbskih kmetijskih šolah, dokler ministstvo za kmetijstvo ne ukrene drugače. Sinovi ubožnih kmetovalcev so pa tudi te oskrbuje oproščeni v celoti ali do polovice ter se imenujejo potem državni učenci (stipendisti). Prošnje za sprejem je pošiljati direktno drž. vinarške in sadlarske šole v Mariboru do 20. avgusta t. l. Kako se priglaja napraviti, odnosno opremiti in vsi drugi splošni ter podrobni pogoji za sprejem učencev so točno razvidni iz tiskanega prospektu (uredbe s programom), kolo tiskovna se pošlje vsakemu zanimancu proti plačilu 5 dinarjev v gotovini; ne tekočinska nabava se nujno pripo-roča. Drugi listi se naprošajo za ponatis tega razpisa. — Ravnatelj Andr. Zmavc.

Sveda so spet Zedinjene države odnesle vse latorike, izvzemši eno, žensko plavanje na 200 metrov, kjer je v zadnjem trenutku prehitela Anglezinja Mis Morton Američanko Miss Geraghty.

Pri moškem plavanju na 400 metrov se je vršil napet dvoboj med svetovnim šampionom, Švedom Arne Borgom in Američanom Weissmüllerjem. Slednji je zadnji zmagal in prekosil celo dosedanj svetovni rekord.

Rezultati: 1. Weissmüller (Zed. drž.) v 5 min. 4 sek. 2/10; 2. Arne Borg (Šved); 3. Charlton (Avstralija); 4. Ako Borg (Šved); 5. Hatfield (Zed. drž.).

Avstralec Charlton je iz začetka plaval počasi, potem pa je začel silno dirkati, a bilo je prepozno, prišel je na cilj eno sekundo za Arne Borgom.

Pri tekmi skoka s potapljanjem sodniki menda niso bili nepristranski, predvsem menda niso bili nepristranski, ke Bornett, ki je v resnici več zaslužila kot čisto mesto. Občinstvo je z zvižganjem in klici odkrito kazalo svojo nezadovoljnost.

Pri plavanju na 800 metrov v skupinah (4x200) si je v prvi seriji priborilo jugoslovansko moštvo tretje mesto, na prvem seveda spet Zedinjene države, na drugem Italija, na četrtem Špan-ska.

V water-polu je Madžarska premagala Češkoslovaško z 7:0.

ŠAHOVSKA OLIMPIJADA.

— Pariz, 22. julija. (Izv.) Stanje šahovske olimpijade je sledeče: Čehoslovaška 31 točk, Anglija 30, Švica 29 in Argentina 27 1/2.

DVIGANJE UTEŽI.

— Pariz, 22. julija. (Izv.) Tu so se začela tekmovanja v dviganju uteži. V persni kategoriji je zavel prvo mesto Italijan Gambetti s 430 kg, drugo mesto je dosegel Reuman, Švica, s 415 kg, tretje Avstrijec Stadler s 410 kg.

ITALIJANSKI INCIDENTI PRI OLIMPIJSKEM SABLJANJU.

Dogodki, ki so se dogodili pri finalnih tekmovanjih v sabljanju in ki so izločili Italijane iz konkurence, so imeli v petek zvečer nečedne posledice. Ko je zmagovalac v sabljanju, Madžar Posta, zapušal s soprogo stadion, so ga napadli Italijani, italijanski major Saltala, član jureje, ga je surovo ozmerjal, ker je ovidil Italijana Politia. Major Saltala je pljunil pred Madžara. Ta se je hotel vreči na Saltalo, kar je pa preprečilo 25 italijanskih oficirjev. Končno so Posto rešili francoski člani jurye in ga z avtom prepeljali na dom. Francozi so vsled tega naznanili Italijane pri olimpijskem komiteju, ni pa verjetno, da olimpijski komite radi tega osebnega incidenta kaj ukrene, ker bi moral v tem slučaju na podlag olimpijske zaprisege črtati vse uspehe Italije na letošnji olimpijadi, kar bi ustvarilo med Francozi in Italijo nepremostljiv prepad.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. julija 1924.

Kaj pa pri nas?

Slavnost v spomin izbruh svetovne vojne z zločinskimi napadom na Srbijo in njene zavezniške prirede ob desetletnici v soboto dne 26. julija češkoslovaške politične stranke in druge korporacije na Vavinskem namesti v Pragi.

Narodni Politika, 20/VL.

Koncem tega tedna poteče 10 let, odkar je izbruhnila svetovna vojna. Naj sodimo o vojni kot taki kakorkoli, naj jo na celotno območje, ker s čisto človeškega stališča ne moremo odobravati zavestnega in sistematičnega prelivanja krvi in surovega ubijanja ljudi, to vojno, ki je izbruhnila 1. 1914., pa moramo s človeškega, zlasti pa s slovenskega stališča blagosloviti. Žal je nam milijonov, ki so prelili svojo kri in žrtvovali svoje življenje v tej vojni, vendar pa moramo odobravati in blagosloviti sadove in nje dobre posledice.

Zakaj? Ker je razen Lužičkim Srbom in delu slovenskega plemena donesla vsem ostalim Slovanom — svobodo izpod težkega tujega jarma!

Vojna 1914.—1918. pomenja razdobje v zgodovini, mejnik v razvoju človeštva, znači konec neznozne nemške hegemonije in zagospodarvanje načela o samoodločbi narodov, ki je že v prvem svojem razmahu, dala se še ni moglo popolnoma uveljaviti, preobrazilo vso Evropo.

Od vrhov očaka Triglava pa do vrat Soluna se danes razprostira množična država, kjer je Jugosloven na svoji zemlji svoj gospod. Pred 10. leti pač o tem še nihče ni sanjal! Pa je izbruhnila svetovna vojna. Mala Srbija je morala na križev pot na Golgato, toda prišlo je vstajenje, pravica je zmagała nad krivico in solnce svobode je zasijalo tudi zasluženi Srbom, Hrvatom in Slovincem v habsburški monarhiji. Bil je to dogodek, kakoršni so redki v zgodovini, dogodek, ki po svoji veličini prekaša vse, kar se je v tisočletjih prigodilo v naši zgodovini. Danes stojimo pred desetletnico tega velikega dogodka. Ali nimamo vzroka dovolj, da proslavimo to obletnico?

Češkoslovaška se pripravlja, da proslavi ta jubilej na najsvetanejši in najdoslednejši način. Slavnosti se osebno udeležijo predsednik Dr. Masaryk s celokupno vlado, slavnostne govore pa bodo imeli minister narodne obrane Udržal, predsednik poslanske zbornice Tomašek in podpredsednik senata Klofač. Vsi uradi, vojaštvo, vse narodne korporacije, pevci, sploh vse narodno občinstvo se udeležijo te spominke svečanosti.

A pri nas?

Zdi se, da nihče ne misli na to proslavo! Ali ni to sramota?

Da hočejo to obletnico preiti z molkom tisti, ki smatrajo naše osvobodjenje in ujedinjenje za nesrečo, za katastrofo, je nam umljivo, a da prezro v svoji brezbrilnosti ta znameniti jubilej naši službeni in nacionalni krogi, to smatramo za neodpustljiv greh, za škandal in za narodno sramoto!

Jugoslovenski nacionalisti, kje ste? Izbršite vi to sramoto!

★ ★ ★

Razpis ljubljanskih občinskih volitev. Veliki župan ljubljanske občine je s odlokom z dne 21. t. m. števil. 17.117 odredil razpis ljubljanskih občinskih volitev. Izvoliti se ina 49 občinskih odbornikov in 49 namestnikov. Dan volitev določi veliki župan kasneje, ko bo volilni imenik pravomočen. Reklamacijsko postopanje traja 15 dni, to je do četrte srede dne 6. avgusta. Stalni volilni imeniki so na vpogled razgrnjeni na mestnem magistratu dnevo od 8. do 14. in na deželnem sodišču. Kandidatske liste se morajo vložiti najkasneje v desetih dneh po razglasitvi pravnomočnih volilnih imenikov.

Si'ovenceva infamija. Današnji "Slovenec" krade po stari navadi čast akademiku Grubišču. Pravi, da so našli pri njem vlomilno orodje ter ironično pripominja, da se je to orodje gotovo vporabljalo v prosep državnega edinstva. Informirali smo se na policiji, kjer o tem ničesar ne vedo. Laž je torej očitvena. "Slovenec" se tiska v škofski tiskarni. Slabo moralno sproščevalo za katoliškega cerkvenega dostojanstvenika! — K temu nam sporoča občinski odbor Orjune: Na Grubiščevem stanovanju se je moglo najti vlomilsko orodje tem manj, ker je živel br. Grubišč v tako tesnih gmočnih razmerah, da stanovanja — sploh imel ni, ampak je vedno prenočeval pri svojih prijateljih. Škofov list je torej ponevedoma sam karakteriziral svojo trditve kot infamno laž.

Poglavje o korupciji. Opozicijski listi so doslej z vso vehemenco nastopali proti korupciji, ki je baje razširjena samo v vladnih krogih. Da ubližejo to korupcijo, samo za to, tako zatrjujejo, hočejo dobiti vladno krmilo

v svoje roke. Prav in lepo! Toda ali ni to korupcija, ako so sedaj opozicijski posegli po denarju, da se z denarjem dokopijejo do vlade, ko so enkrat videli, da jim drugače ni mogoče zagospodarovati? Včerajšnji "Hrvat", blokško glasilo, namreč poroča pod debelim naslovom "Stotisoč dolarjev posojila. Posojilo pod pogojem, da Pašić odstopi in da se Radić vrne v domovino" to-le: "Specijalni kablogram »The Chicle«, ki izhaja v San Franciscu, z dne 22. junija javlja: Jugoslavija je v veliki zadregi radi ponudbe Frana Petrinovića iz Buenos Airesa, ki je osebo ponudila posojilo v znesku 100.000 dolarjev, ako ministrski predsednik Pašić odstopi, a šef HRSS Radić, sedaj v prognanstvu, dobi dovoljenje, da se vrne domov in zavzame svoje mesto v parlamentu." Ali ni to nadvse zanimiva vest? Opozicijski listi hočejo vladno krmilo kupiti! Hilf, vas helfen kann, to je sedaj njih parola, ako ne gre drugače, pa si vladne vaje kupijo z denarjem bogatega ameriškega strica! Bravar, tako pridejo gotovo do vladnih jasi!

Razglednice »Za nacijo«. Oblastni odbor »Orjune« v Ljubljani je založil zelo fino izdelane razglednice »Za nacijo«. Slika M. Gasparija predstavlja Orjunaša s praporom, ovitim z žalnim trakom, in bakijo, ki meče v noč daleč za seboj iskro. V teh iskrah so z zlatimi črkami zapisana imena trboveljskih žrtve — Franceta Slapaha, Stanka Žnidaršiča in Žarka Boltavzarja. Umetniško delo je prav dobro reproducirano. Razglednice spadajo med najboljše te vrste. Prodajajo se po 1.50 Din. Za organizacijo 1 Din. Čisti dobiček je namenjen Slapahovemu fondu.

Oddaja poštnih voženj. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani je glasom razpisala, ki je nabit pri županstvih v Hotedščici, Gorenjem in Spodnjem Logatcu in pri sreskem poglavarju v Logatcu, razpisala za dne 29. in 30. julija ob 11. dopoldne javna komisijna poiznanja za enoletno oskrbovanje poštnih voženj iz Hotedščice v Dol. Logatec in obratno in sicer dne 29. julija v Hotedščici, dne 30. julija pa pri podpisnem uradu. Načrt pogodbe in pogoji ležijo interesentom na razpolago pri občinskem uradu v Hotedščici, Gorenjem in Dolenjem Logatcu in pri sreskem poglavarju v Logatcu. — Sreski poglavar v Logatcu, dne 18. julija 1924. — Dr. Senekovič i. r.

Kaj je s kopalnimi vlakci v Laze? Pišejo nam: Kopalna sezona je že v polnem teku, vendar železniška uprava še dosedaj ni uvedla znižanih cen pri vlakcih v Laze. Lansko leto je ob tem času redno vozil kopalni vlak in bilo bi umestno, da se uvede tudi letos, ker Laze posebej dnevno do 500 kopalcev

Po Golovcu se klatijo zadnji časi razni sumljivi elementi, ki imajo svoje zatočišče menda v neki hiši pri Golovcu. Potepuhi ogrožajo javno varnost in zadnje čase so poskušali izvršiti več vlomov pri podgolovskih posestnikih. Bilo bi zelo umestno, da bi policija izvedla obširno racijo, ker bi brez dvoma napravila dober plen.

Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 13. do 19. julija izkazuje tole statistiko: Umrla je 20 oseb, 13 moških in 7 žensk (tj. 8). Smrtne vzroke: jetnika 1, zastropilne rane 2, možganska kap 1, srčna hiba, boleznij žila 3, drugi naravni smrti vzroki 11, slučajne smrtne poškodbe 2. Med tem časom se je rodilo 23 otrok, 13 dečkov in 10 deklic. Naznanjene nalezljive bolezni: trebušni legar 1, griža 1.

Iz Amerike. V kraju Krayn je umrla rojakinja Marija Bavdek v starosti 27 let. Zapustila je dve hčerki in enega sina. — V Clevelandu je umrl Anton Malik, star 54 let. Rodom je bil iz Vipavskega okraja. — Istotam je umrla Avgusta Marselj, stara 32 let in rodom iz Matajura na Primorskem. — Dalje je umrl rojak Janez Janželj v visoki starosti 74 let. Pokojni je bil rod iz Iga pri Ljubljani. — V Clevelandu se je poročil Rudolf Škrjanc iz Nottinghama z gđ. Vido Breskvar. — Po kratki in mučni bolezni je umrl v četrto svojo mlado, stari rojak Anton Premur, star komaj 26 let. Pokojni je bil doma iz Matenje vasi pri Postojni. Pri delu se je smrtno ponesrečil rojak Martin Grošelj v Broughtonu, rodom iz Koritna pri Radovljici. — V Chicagu se je poročil Janez Jerič, urednik "Edinosti" z gđ. Anico Zakrajšek. — V kraju Lind je umrl 64 letni Fran Bregar, rodom iz Leš pri Litiji. — V Steeltonu se je poročil Janez Dubrovac z gđ. Marijo Simončič. — V Chicagu je umrl Matevž Ogrin, po domače Snelov iz Stare Vrhne. Star je bil 41 let. — V Chisholmu sta dne 15. junija na slovesen način praznovali 30 letnico svojega obstanka društvi Priderik Baraga št. 93 in Sv. Ana. — Tragične smrti je umrl rojak Jože Zajc v Huntingtonu, kjer je delal v rovu. Nanj je padla velika skala in ga ubila na licu mesta. — V Meadonu je umrla Katarina Premrov, rodom iz Sv. Mihaela pri Postojni. — V Newberru se je ponesrečil rojak Andrej Lavrič. — Istotam sta se poročila Janez Lavrič in Marija Kordić. — V Chicagu se je ponesrečil Mihael Jare. Poročil ga je avto. — V Milwaukee je umrl Rudolf Walte, rodom iz Ljubnega pri Celju. — V kraju Detroit je umrl 36 letni Janez Krolnik iz Ljubnega. — Žrtvi slinave viharje, ki je divjal v Ameriki sta postala tudi Hrvata Janez Delšumović in Andrej Prešić. Oba sta bila ubita. — V kraju Garz si je Barbara Šunko v obupu z nožem prelazala vrat. Na posledične poškodbe je umrla.

Smrt glasovitega vlomilca. V zagrebški zakladni bolnici je umrl znani zagrebški vlomilec Ahmed Čvorak, ki je bil svojočasno obojen na 15 let ječe. Umrl je na jetiko.

Učinkovito sredstvo proti stenčam. Poročajo nam: G. J. G. je iznašel zanesljivo sredstvo proti stenčam in škurkam vseh vrst, ki deluje trajno. Uničuje oboem tudi jajca. Preparat je prozorna tekočina — ne maže, ne razjeda in kar je velike važnosti — sredstvo tudi ni strupeno. Ena steklenica zadostuje za tri sobe. Dosedanje tinkture so delovale samo začasno in je bilo treba mazati vsak mesec. Na ta način se je porabilo letno do 80 Din na oziroma se na trud in zamudo časa. Novi preparat učinkuje trajno in zanesljivo. Sredstvo se imenuje "Lucifer" in je že patentirano. "Lucifer" je tudi praktično vsestransko preizkušeno — uspeh je presenetljiv. Kakor smo izvedeli, se dobiva "Lucifer" že po nekaterih trgovinah z mešanim blagom v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu.

Tramvajška nezgoda pod Trančo. Danes jutraj okrog 8. je porinil tramvaj v razložno okno trgovine Gvido Čadež desetletno Stefanijo Mozer in njen ročni voziček, ki ga je peljala s trga. Deklica je trenotku, ko je tramvaj vozil v smeri s Starega trga proti Mestnem trgu in sicer na najbolj ozkem mestu, tiščala voziček, mesto da bi postala in tako deloma sama zakrivila nezgodo, ki bi bila lahko postala za njo usodopolna. Deklici je bila na hrbtu raztrgana obleka in je dobila lahne telesne poškodbe. Šipa velikega izložbenega okna je popolnoma razbita. Druge materialne škode ni bilo.

V zakladno bolnico v Zagrebu so prepejali knjigovodkinjo Sofijo Vasič. Imela je prezezana žile na obeh rokah in je trčila, da sta jo v stanovanju napadla dva neznanca, skušajoč jo oropati. Ker se je uprla sta ji prezezala žile na rokah. Policija je medtem ugotovila, da je Vasičeva umobolna in si je sama prezezala žile. Vasičeva je umrla.

Vihar zahteval tri žrtve. V noči od petka na soboto je divjal v Vukovarju na Hrvatskem strahovit vihar, ki je zahteval tri človeške žrtve. Burja je vrgla v vodo dminarico Lizo Hermann, ki se je vračala domov s svojima dvema otrokoma. Vsi trije so utonili v Vuki, pritoku Donave. Njih trupla so potegnili še isti večer iz vode.

Žrtve Save. V Savi pri Zagrebu je utonil v nedeljo popoldne 24 letni delavec Josip Novak iz Draškoveca v Medijurju. Zasel je predelež v vodo, ki je vsled zadnjih nalivov precej narasla in je v hudem vrtincu nenadoma izginil. Nesrečnež je kričal na pomoč, ali si ni nihče upal, da mu pomaga, ker je voda na kraju nesreče narvala za najboljše plavce.

Poboj na Pohorju. Ob priliki cerkvenega godovanja pri Sv. Anehu je prišlo hake že med potjo do pretepa, pri katerem je bil med drugimi najtežje ranjen Ignac Šulc, urednik iz Maribora. Prenesli so ga do Pekera, od koder ga je odpeljal rešilni oddelek v bolnico.

Morilec prostitutke Friede Strobl. Poročali smo včeraj, da je bil kot morilec Friede Strobl v Gradcu aretiran 27 letni čevljarški pomočnik Anton Jelen. V poročilu smo navedli, da je bil Jelen do 10. t. m. zaposlen pri čevljarju Gagelju v Ljubljani. Ugotavljamo, da Jelen ni bil zaposlen pri omenjenemu, temveč je delal pri čevljarju Vrabcu za trgovca Gagelja in druge čevljarje. — Morilec Jelen je v ostalem zelo čuden tip. Glasom izpovedi graške policije je izjavil, da je Strobl v umoril samo radi tega, ker je smatral, da ga ženske radi njegove fizičnejše ne morejo trpeti. Jelen namreč močno škili. Trpel je na teh fiksih mislih in je šel v Gradec samo zato, da umori eno žensko. Po zločinu je hotel izvršiti samomor, kar so mu preprečili. Izjavil je tudi, da v zaporu ne bo jedel in rajši umre lakote. Svojega sklepa pa se ni držal, in je celo več jedel nego normalno. — Jelen je na sumu, da je umoril tudi prostitutko Malikovo v Gradcu.

Beg umobolnega. Iz opazovalnega oddelka deželne bolnice je bil prepeljan na Studence 19 letni umobolnež Henrik Lipnik. Mladenec pa je med potjo svojemu varuhu pobegnil in ga dosedaj še niso prišli.

Policijske ovadbe. Tekom zadnjih 24 ur so prišle na policojo sledeče ovadbe: radi tatvine 2, kaljenja nočnega miru 5, pijanosti 1, cestno-policijskega reda 12, pasjega kontumaca 1, nedovoljene nošnje orožja 1, pretepa 1, bega umobolnega 1, godbe brez dovoljenja 1, napada 1, streljanja 2, nezgode 1 in sumljivega stikanja 1. — Radi kaljenja nočnega miru so bili aretirani Ivan Letnar iz Viča, delavec Josip Paušič in Vojislav Radosavljevič. Radi tatvine prvot je bila aretirana brezposelna Marija Kosanc.

Iz raznih krajev države. V selu Četkovcu, občina Slatinski Drenovec, so našli umorjenega posestnika Antona Zakrajška. Oblasti so uvedle preiskavo. — V Mitrovici je bil obsojen na 15 let ječe Misadin Štefanovič, ker je umoril svojo priležnico Olgo Mitrovič. — V Sarajevu je umrl vrel solni čarlice stražnik, ki je imel službo na centru, mu mesta. — V Osijeku je cigan Miloš Nikolič ubil cigana Joška Nikoliča.

Vremenska napoved. V severnih Alpah precej jasno tople, pozneje oblačno; v južnih Alpah oblačno, mestoma deževno, soparno in jugovzhodni vetrovi.

NEKRONAN CAR KAČAKOV

O borbi med kačaki in našo vojsko pri našajo beografski listi podrobna poročila. Glasom poročila beografske "Politike" je načeloval kačakom harambaša Azem Bejt, ki je bil več let strah in trepet okoličnega Kosovskega Mitrovice. V ostalem je bil Azem Bejt iz popolnoma preproste rodbine; znal pa si je pridobiti naklonjenost kačakov in je igral važno vlogo na meji Albanije. Njegova očeta je zasačil neki Arnavt pri tvinu in ga ubil. Za časa vojne je Azem plel in ropal po bojiščih. Predvsem je ropal Srbe in kasneje tudi Arnavte. Ko se je leta 1918, zavezniška vojska umikala, se je sta. Vih na razpolago vojvodi Kotli Pećancu, ki mu je dal naslov vojvode. Pripiralo se ga tudi naše oblasti in šele ko je postal preveč drzen, je bil proglašen za odmetnika, vendar se ni proti njemu ukrenilo ničesar.

Stanoval je v veliki dvonadstropni hiši (kuli), katero so mu sezidali seljaki in imel je tudi svojo »gardo«. Noč in dan je paradiralo okoli njegove kule 20 oboroženih seljakov. Hrano zase in za svojo rodbino je dobival od seljakov, ki so mu bili alepo udani in so storiili na njegov migljaj kar je hotel. Bil je nekronani car sel Galica, Zubovci, Mekošnica in Ljubovca. V stalnih stikih je bil s kačaki in večkrat je skupno z njimi napadel prebivalstvo. V veliki borbi na planini Čičevci so sodelovali tudi njegovi ljudje. Oblasti so ga večkrat pozvale, vendar se ni nikoli odzval in ni zapustil svoje gase. Kadar je jašil skozi svoje »carstvo«, mu je narod navdušeno vzklikal in ljudje so ga nosili na preprogah v svoje hiše. V selih Azema, Bejte je bilo zadnje dni opažati veliko koncentriranje kačakov. Čim so oblasti to zaznale, je dospela od notranjega ministrstva odredba, da se prične s akcijo proti kačakom. Vojska in orožniki so 14. tm. zvečer obkolili omenjena sela. Jutraj je veliki župan odposlal orožniško patruljo, ki ji je načeloval narednik in v spremstvu je bil tudi neki domačin. Patrulja je imela Azem Bejta povzati, da se prostovoljno uda. Prihod naših parlamentarcev je bil pozdravljen s strelji iz pušk in na naši strani so padle prve žrtve. Istosčasno so otvorili kačaki tudi ogenj na našo vojsko. Pričela se je pravcata bitka. V akcijo je stopila tudi artilerija. Mladi naši rekruti so se bili junaško. Takoj, ko se je pričelo bombardiranje so se kačaki umaknili v svoje kule, ki so nalkovale pravim utrdbam. Vsako kulo so moral artileristi bombardirati, kakor je pehota zavzela v ju. rihu. Kačaki so se borili na življenje in smrt in metal so na našo vojsko tudi bombe.

Večkrat so poskušali, da prebijejo gosti kordon naše vojske. Ni jim uspelo. Strojnice so jih kar pometle. Sredita borba je ponehala šele popoldne. Iz ruševin je še tuhtam počilo, čul se je še pok bombe in polagoma je nastala tišina, ki so jo pretrgali kriki smrtno ranjenih. Vsi kačaki, katerim ni uspelo da se prvič prebijejo, so bili ubiti; kule pa so bile od bomb in granat popolnoma zrošene. Bojišče je izgledalo strašno in celo selo, v katerem se je vršil boj, je bilo uničeno. V boju je padlo okoli 600 kačakov, vendar še ni število točno ugotovljeno. Kula Azema Bejte je bila popolnoma razrušena, dočim je glasom poročil listov glasoviti odmetnik pobegnil. Druga poročila vele, da so našli njegovo truplo med ruševinami. Tudi na naši strani je bilo precej žrtve. Mrtvih je bilo 12 vojakov, med temi 1 Nemec, 1 Rus, 1 musliman, 1 Madžar, 4 Srbi, 4 Hrvatje in Slovinci. Ranjenih je bilo 15. Trupla padlih vojakov so pokopali na svečan način v Kosovski Mitrovici. Na granici je sedaj zopet mir.

Ne pozabimo, da je specialiteta tovarne

mlečna **Mirim čokolada!**

33276

IZ CELJA.

Svečana otvoritev Pasteurjevega zavoda in Protituberkuloznega dispanzerja v Celju.

Otvoritev se je izvršila v ponedeljek 21. t. m. ob 11. uri dopoldne v Invalidskem domu, kjer sta oba zavoda nastanjena. Otvoritvi so prisostvovali veliki župan mariborske oblasti g. dr. Pirkmayer, sanitetni inspektor za Slovenijo g. dr. Katičič, srezki poglavar celjski g. dr. Žužek, župan g. dr. Hrašovec, zastopnik mestnega magistrata mag. svetnik g. Šubica, zastopniki Komande mesta, komande 39. pp., vojaške sanitetne oblasti in vseh celjskih uradov. Sanitetni inspektor dr. Katičič je otvoril oba zavoda z lepim nagovorom. Primarij g. dr. Raišp, šef protituberkuloznega dispanzerja, je predaval o tuberkulozi in nje statistiki. G. dr. Rebernik, šef Pasteurjevega zavoda in bakteriološke stanice, je referiral o steklini in pomenu Pasteurjevega zavoda. Župan g. dr. Hrašovec je spregovoril in izrekel zahvalo vsem, ki so pripomogli do obeh lepih zavodov v Celju. Po oficijelnem delu so si navzoči ogledali prostore in ureditve Protituberkuloznega dispanzerja. Celje je s tem zopet pridobilo dve vevležni inštituciji, ki gotovo poneseta njegovo ime daleč preko naših ožjih mej.

C Za župana v Vranskem je bil izvo. Jlen notar Presečnik, pristaja JDS.

C Razpis službe. Pri ravnanstvu javne bolnice v Celju se razpisuje mesto upravnega vezbenika. Predpisana je kvalifikacija za II. uradniško kategorijo, to je popolna srednješolska izobrazba z zrelostnim izpitom. Prošnje je vložiti do 1. avgusta 1924 pri vodstvu javne bolnice.

C Osebnost. Za srednješolskega referenta in višješolskega nadzornika mariborske oblasti je imenovan g. prof. Fran Maravljak iz Celja. Celjska gimnazija zgubi z njim odličnega učitelja, celjsko narodno in kulturno življenje vneta in vztrajnega delavca, katerega bomo zelo težko pogrešali. Želimo mu na novem mestu najboljši uspehov za napredek in razvoj našega šolstva.

C Krajevna Organizacija JDS za mesto Celje ima v sredo dne 23. julija ob pol 21. zvečer v mali dvorani Narodnega doma svoj izredni občni zbor, katerega edini dnevni red je odobritev kandidatske liste za občinske volitve v mestu Celju.

Nočno lekarniško službo imajo: Milan Leustek, Resljeva cesta 1. A. Bohinec, Rimska cesta 1.

Današnje prireditve v Ljubljani. Kino Tivoli: »Li Hani, Groznik«.

Kino Ljubljanski dvor: »Na morskem gladini«.

IZ MARIBORA.

—m Za župana v Gornji Radgoni je bil izvoljen dosedanj župan dr. Lenart Božio, pristaja JDS.

—m Poskusne samomor. V kabini Kri. stjanovega kopališča se je obesil na kavelj za perilo 26 letni natak F. H. Slučajno v bližini navzoča lastnica kopališča je čula davičenje in je udrla v kabino. Izšla je kavelj in je kandidat smrti padel na tla. Prepeljan je bil nato v njegovo stanovanje v Sodni ulici, kjer je pričel divjati. Morali so mu obleči prisilni jopit. Kasneje se je umiril. Vzrok samomora so bile neznosne družinske razmere.

—m Smrtno nevarni dotik z elektriko. V ponedeljek popoldne so se delavci pivovarne Laško (podružnica Maribor) nahajali v ledenici na vogalu Stolne ulice. Kar nenadoma je zakrčkal Fran Amen, ki je z roko prijel žico električnega toka. Takoj na lice mesta prihiteli oddelek rešilne postaje je poskušal ponesrečenega spraviti k življenju z umetnim dihanjem. V trenotku, ko to poskušemo, se nam sporoča, da so bili vsi poskusi zaman. Mož je mrtev.

Julijska Krajina.

— Iz Istre. Italijanski novinar Scocchi je napisal o Puli v milanskem listu »Sera« dolg članek, ki osvetljuje njene sedanje razmere. Izjavja, da je premaknitev mej porušila že marsikako mesto. Navaja celo bogati Ogled. Zadržana leta pred vojno se je bil v Puli nekak prikrit boj proti avstrijski mornarici. V času vojne je dala tudi Pula dobrovoljce za italijansko armado. Ko so prišli novembra 1918 italijanski vojaki v Pulo, so jih puljski meščani z delavci iz arzenala na čelu ginljivo pozdravljali kot osvoboditelje. Prišlo pa je, kar je moralo priti. Italija je koncentrirala svoje defenzivne in ofenzivne naprave pri obeh arzenalih v Tarantu in Speziji ter je izpraznila one v Benetkah in v Puli. Izpraznjena je bila tudi v Neaplju, toda dočim sta mesti Benetke in Neapelj komaj občutila lahek ubod v svoje gospodarstvo, je bila Pula, ki je zrasla in se razvila izključno z izpopolnjevanjem arzenala, z odpravo iste gale paralizirana. — Fašisti se zelo zanimajo za rudnik pri Labinju, hočejo spraviti delavstvo v svojo organizacijo. Tajnik fašistovskega sindikata Marinelli je bilo te dni dovoljeno, ogledati si rudnik, toda ravnanstvo mu je poslalo pismo, da si more ogledati rudnik samo v popolnoma privatni obliki in ne kot tajnik kake delavske organizacije. Vzdrževati se ima vsake propaganda, ker ravnanstvo rudnika neče nikakega razburjanja delavstva. Fašistovski listi besne radi tega na rudniško ravnanstvo in zahtevajo od delavstva, da vstopi vse v fašistovski sindikat, češ da samo ta mu bo mogel zboljšati sedanje stanje.

— V Tolminu imajo sedaj dva nemška sodnika, pišeta se Fischer in Schober. Doma sta s Tirolskega. Vsa nesrečna sta, ker se nahajata med ljudstvom, katerega jezika ne razume. Tolminski sodni okraj šteje 27.000 ljudi in je popolnoma slovenski. Ljudje, ki prihajajo na sodnijo, so vsi zbegani. Tam ni človeka, ki bi jih razumel. Včasih dobe kakega poltolmača in potem se ugiba na sodniji po nemško in italijansko, kaj pravzaprav stranka hoče. Ljudje prihajajo s sodnije največkrat popolnoma napačno poučeni o stvari, radi katere so prišli tja. Tako stanje je nevdružno in zadnji čas je, da se dvigne politična in sodna oblast v Italiji do pamei in razuma, da treba pri uradih zlasti kakršen je sodnijski, občeavati z ljudmi v njihovem domačem jeziku. Le tako dobi justica pravo podlago za svoje uradovanje.

— Nekaj gorjskih delavcev je bilo odšlo v francoske rudnike. Pred odhodom se jim je obljubljalo dobro in varno delo ter izobno plačilo. Spremljevalce, ki jih je najel za delo je v Italiji kmalu izgnil od njih. Par postaj od Metza so začeli z delom. Dnevno so dobivali 14 frankov, od katerih so jim odbili za hrano 9 frankov. V rudnikih je bilo delo težko in nevarno, zato je bilo polno nesreč. Nekateri delavci so radi neznosnih razmer bežali na razne strani. Nekateri so vjeli in privedli nazaj ter jim povedali, da se ne smejo nikamor odstraniti, pač na jim je dovoljena vrnitev v domovino. Nekateri so dobili delo drugod z dobriimi dohodki in potrebno varnostjo, ostali pa so gledali, da pridejo domov. Kdor gre v tuje države na delo, mora biti zelo oprezen pri sklepanju pogodb in sprejemanju obveznosti.

— V Sežani priredi prostovoljno gasilno društvo v nedeljo veselitev v proslavo 30 letnega svojega delovanja. Prvi ustanovitelj društva je bil dr. Otokar Rybat.

— V Vipavi se vrši v nedeljo nogometna tekma med SK. Nanos, Vipava in nogometni oddelek M. D. P. Opčine.

— Veliko dvorano za razne prireditve zgradi v Tolminu gospa Kacafura. Tako dvorano živo pogrešajo, ker je predvojna prostrana dvorana tolminskih društev še vedno v razvalinah. Dvorano sgradi ing. Štrukelj.

— Tolminski komisiji za vojno škodo predseduje av. Pascoli. Zelo strog mož in ponuja prizadetim strankam dve tretjini manj, kakor zahtevajo. Ljudje so vsi obupani, ker že toliko časa moličujejo, pa še vedno niso nič dobili in zato se udajajo. Predsednik kriči in doseže, kar hoče, še toliko bolj, ker z njim soglašata tudi prosluti tolminski komisar Mrak.

Fedor Ljubov:

Materina žrtev.

(Konec.)

Mislil, da je tu, Olga Mihajlovna, sem dejal. V Olgi Mihajlovni se je moral prebuditi meni neznani čuti. Dasi ni mogla otroka ne slišati, ne videti, ne čutiti — tudi vonja ni bilo nikakega — je vendar ležala pred mojimi nogami, da nisem mogel niti koraka dalje, in kričala:

Dimitrij Karlovič je to, Peter Pavlovič! Za božjo voljo, poiščite svečo! Ubogaj sem.

Po vseh štirih sem se plazil po sobi in tipal preproge z dlanjo, toda našel nisem ničesar.

Pri najboljši volji ne najdem sveče, Olga Mihajlovna, sem dejal nato ves obupan. Potem pa v nepopisnem strahu pred nečim groznim:

Ali ne da Dimitrij Karlovič nobene glasu od sebe, Olga Mihajlovna? Menda trdno spi, je odgovorila ona.

Vendar pa mu morava dati kinina. Dr. Potapov je odredil, sicer umre. Poiščite vode, Peter Pavlovič! — Posoda mora biti na mizi in žlica leži kraj nje. Zopet sem tipal in našel.

Olga Mihajlovna je imela prav. Na mizi je bil vrč in kraj nje žlica.

Kje imate prašek, Olga Mihajlovna, sem vprašal.

Tu, Peter Pavlovič.

Vrgla mi je skaflo, ki sem jo navzlic temi ušel. In imel še toliko moči, prisotnosti duha, zavesti in potrpljenja, da sem v neprodilni temi vse pripravil. Videl sem s prsti. Odvil sem majhen zavojček, v katerem je bil po predpisih odtehtan prašek. Potem sem stresel

njegovo vsebino previdno v žlico in menim, da sem našel nanjo vode, ne da bi razlil le kapljico in kakor da so me podpirale roke nočne prikazni.

Nato sem zaklical:

Kje pa ste, Olga Mihajlovna? Tu pri oknu, Peter Pavlovič, sem začul.

Imate otroka v naročju?

Da.

V smeri glasu sem se ji približal.

Ze sem moral biti tik nje, ker sem čutil njeno dihanje; rekla je: tu!

Usmerila je mojo roko in izlil sem tekočino iz žlice dečku v usta prav tisti hip, ko je posvetila cesto skozi okno žarka luč in se je oglašil avtomobil.

Boljševiki so, ki se peljejo k svečanosti na otoke, sem se spregovoril — potem pa je planilo iz mene:

Dimitrij Karlovič je vendar mrtev!

Bil je le odlomek minute. Recimo hip... odsev baklje, ki se je iznova pogreznil v noč, ki je pa zadostoval, da mi pokaže vso grozoto.

Dimitrij Karlovič je ležal mrzel in otrpel v naročju svoje matere, oči ugasle in steklene, usta odprta v smrtni... To mi je jasno odkrila luč, ki je posvetila od boljševiškega avtomobila v sobo.

Bil sem ves iz sebe, ne toliko radi smrti otroka, kolikor za to, ker mi Olga Mihajlovna sploh ni odgovorila in morebiti še bolj za to, ker se v temi nikakor nisem mogel prepričati o resničnosti svoje trditve.

In začelo se je tisto grozno.

Trdno sem bil sklenil: Moraš najti

svečo, moraš jo prižgati, moraš posvetiti trupu v obraz in prepričati Olgo Mihajlovno o nespremenljivem, sicer oba znorita.

Oba znorita... sem spregovoril na glas... ponovil sem to, ne da bi pomislil, da me je morala Olga Mihajlovna vendar slišati in razumeti, in ne da bi se zavedal, da ji je razum že pešal, če me ni razumela.

Plezal sem torej po trebuhu po tleh, tipal in iskal in nisem našel sveče. Zatrkljala se je bila, kakor se je izkazalo drugi dan, pod pohištvo, ležala je zadaj ob steni in vse moje prizadevanje je bilo seveda zaman.

Toda bil sem že trmast in nisem hotel kar meni nič tebi nič odnehati; iskal sem in iskal dalje...

In naenkrat se je začelo.

Napev, ki ga nisem slišal še nikoli v življenju, ki mi ostane v ušesih do zadnje ure, ki ga nikoli več ne pozabim... uspravanka malemu, od lakote umrlemu sinčku... iz ust Olge Mihajlovne:

»Rdeči sarafo...«

Ne šivaj, ljuba mamica...

Obšla me je nepopisna groza.

Ni pela desetkrat, ne dvajsetkrat, petdeset ali stokrat, ne, pela je venomer. Pela je vedno iznova, brez prestanka, dokler ni prodrla skozi okno prva jutranja zaria, ki bi ji lahko rekla pokazujoč na truplo:

Olga Mihajlovna... Dimitrij Karlovič je vendar mrtev... in pela je dalje.

Rad bi bil pozvonil. Žice so bile prerezane kakor pri električni razsvetljavi.

In tako sem moral na pot. Vekel sem noge za seboj po palači, zakaj bil sem tako slab, da sem se komaj premikal. Od sobe do sobe, od nadstropja do nadstropja, dol v kuhinjo in gori v podstrešje.

Žive duše nikjer.

Dekle in hlapci, kuhar in kočijaž so bili pobegnili k boljševikom.

Bil sem sam z umobolno in truplom.

Če sem se približal sobi, sem čul že iz daljave:

Ne šivaj, ljuba mamica, rdečega sarafo! —

Bilo je grozno. Moral sem vzdržati, predno pride kdo... nisem mogel ostaviti Olge Mihajlove v tem položaju same.

Nekako ob desetih sem začul na stopnicah korake.

Bilo mi je, kakor da prihaja rešitev.

Mislil sem:

Če so boljševiki, ki hočejo izprazniti palačo, so vendar ljudje in tako ne bom več sam z umobolno in majhnim truplom.

Bil je dr. Potapov, ki je prihajal po stopnicah. Poznal me je, ker je bil knežjinin domači zdravnik in ker sem na soirejah večkrat igral.

Zato me je nagovoril čisto po domače:

Dobro dan, Peter Pavlovič.

Jaz pa:

Dobro dan, doktor.

Ali veste, če je dobila knežinja v Gorohovi ulici klinca? Kdo pa poje?

Odgovor na obe vprašanji mi je obtičal v grlu. Prijel sem dr. Potapova

za rob njegove suknje ter ga potegnil v sobo, kjer je konstatiral smrt Dimitrija Karloviča.

Ko se je hotel lotiti knežinje, mu je zapela:

Ne šivaj, ljuba mamica,

rdečega sarafo! —

Zelo se je potrudil z njo... dobri dr. Potapov. Kot lajik sem menil, da je bolezen Olge Mihajlovne samo prehodna.

Toda Potapov je bil strokovnjak in zato drugačnega mnenja.

V vsej bedi je vendar še sreča, je dejal, da boljševiki ne pustijo umobolnih poginuti od lakote... Sam preskrbim to, Peter Pavlovič. Kajti vas se zadeva pravzaprav ne tiče.

Moral sem se strinjati z njim... in odšel sem. Predno sem ostavil Petrograd... ni še dolgo tega... dve leti je od dogodkov, ki sem vam jih opisal, sem bil še enkrat v Maison de Santé.

Tam sem slišal »rdeči sarafo« zadnjikrat.

Neozdravljiva, ki se vedno pone-snaži, poje tam noč in dan, dan in noč: Ne šivaj, ljuba mamica, rdečega sarafo! —

Boljševiki imajo namreč usmiljenje z bolniki in se sramujejo ravnati z njimi kakor z zdravimi.

Peter Pavlovič Kukučev je umolknil.

»Če vam ugaja, velim prinesiti luč,« sem dejal... ta čas se je bilo že zmračilo.

Toda on je odgovoril:

»Če me hočete še poslušati, mi je... v temi lažje pripovedujem o takih rečeh.«

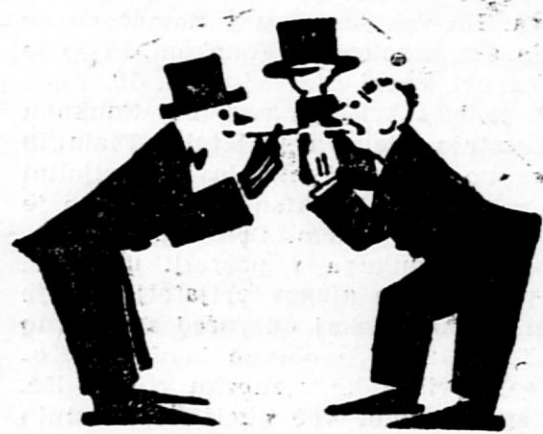
Kralj. dvorni goslar

M. Mušič

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA STEV. 6.

Specialist v godalnih instrumentih.
— Najstarejša trgovina v Sloveniji (obstoja 40 let).
— Prvovrstna zaloga vseh glasbenih potrebščin po konkurenčnih cenah.

3 T

Dober dan!

Ali že veste najnovejše?

Tvrška 3934

A. Sinkovec nasl.

je ravnokar dobila novo pošiljatev potrebščin za dame in gospode po izredno nizkih cenah.

Fotografskega pomočnika

kateri je popolnoma več vsega posla kakor tudi vodenja dela in risanja spodnje podlage (untergrunda) se sprejme. Mesto stalno, plača Din 1200.—, stanovanje in hrana. Potne stroške plačam. Ponudbe s poskusno sliko na ateleji **Mijanovič, Pančovo.** 4725

Z malim stroškom Vam napravim

JUHAN

najboljše hrano!

Noteze
vseh velikosti in različne vezave po najnižji ceni na drobno in debelo

Narodna knjigarna
Ljubljana — Prešernova ulica št. 7

Centralna Banka za trgovinu, obrt i industriju d. d.

Jelačičev trg 4. ZAGREB (vlastita palača)

Dionička glavica Din 80.000.000—

Brzjavaj: CENTROBANKA 2694

TELEFON: Devizni odio; 3-07, 10-78, 13-33, nočna služba: 7-78. — MENJALNICA: 5-56, kućna centrala: 2-85, 7-13, 7-96, 11-94 i 12-23. — PO-DRUŽNICA: Brod n/S., Djakovo, Ivanec, Karlovac, Klanjec, Krapina, Koprivnica, Maribor, Novi Sad, Požega, Ruma, Varaždin i Vel. Trgovište. — AFILIRANI ZAVODI u svim većim trgovačkim središtima Jugoslavije. — IZRAVNE VEZE sa prvovrstnim bankama u cijeloj Europi i Americi.

PAPIR

KUVERTE VIZITKE

PRIPOROČA

NARODNA KNJIGARNA

LJUBLJANA — PREŠERNOVA ULICA št. 7

Vestno raznašalko sprejmemo

takoj za Vodmat.

Upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Puškarna F. K. KAISER

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 6

naznanja, da je prispela večja količina pravih angleških in nemških ribarskih potrebščin. Ribške palice že od Din 45— dalje. Trniki, laksi, vrvce, kolesa in različni sistemi, v veliki izbiri in po jako nizki ceni. 4727

Pivovrstno blago.

Prager Presse

za Jugoslavijo.

Ta najbolj informiran in najbolj razširen dnevnik v Češkoslovaški republiki in v tujini stane za kraljevino SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40— mesečno.

Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. dr. zav. Male Antante.

Najboljša kolesa in šivalni stroji

za redniško in obrtno rabo so odno

JOSIP PETELINCA znamke GRITZNER in Adler

Ljubljana

ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 30 para. — Najmanjše pa Din 5—

Kupim

Luksuzni avto,

štirisedežen — se kupi, kateri je bil največ eno leto v uporabi ter je najnovejšega tipa. — Ponudbe z navedbo cene in znamke je poslati na upravo »Slov. Naroda« pod šifro Avto 400/4726.

Službe

Putnika

traži zagrebačka veletrgovina svakovskih rubaca. Reflektant mora biti stručnjak, mora do bro poznati slovenske krajeve, uvjetuje se hrvaški i slovenski jezik i dokaz, da je reflektant u struci već kao putnik radio. — Ponude sa fotografijom na upravo »Slov. Nar.« pod »Putnik/4421«.

Korespondentinja

sprejme v službo večja ljubljanska tvornica. Po-goj perfektno znanje slovenske in nemške steno-grafije, srbohrvatskega in nemškega jezika v govoru in pisanju. — Ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja (brez originalnih spričeval) pod »T« nica korespondentinja 4686« na upravo »Sloven-skega Naroda«.

Prodajalca

se sprejme takoj pri večji elektrotehnični tvrdki. — Ponudbe z referencami ter navedbo plače na Elektrocompagno, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Gospodična

srednjih let, večša vsega gospodinjstva, z večletnimi izpričevanji — išče mesta k boljšemu starejšemu samskemu gospodu. — Ponudbe pod »Gospodinja/4659« na upravo »Slov. Naroda«.

Posojila

200 do 300.000 Din

posojila sprejme podjetje, ki nudi popolno varnost in dobro obrestovano. — Pismene ponudbe pod »Garancija/4734« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanja

Opremljena soba

se odda enemu ali dvema gospodom. — Vprašati je pri vrtarju hotela »Slone« v Ljubljani. 4716

2 meblovani sobi

se oddata s 1. avgustom boljšemu gospodu. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4691

Stanovanje iščem.

Oprema deloma svoja. — Ponudbe sprejema iz pri-jaznosti vratar univerze v Ljubljani. 4736

Naslovi dijaških stanovanj

se dobe pri gospej Likar. Poljanska cesta 87 (Vila Bergman). 4724

Prodaj

«Wanderer»-avto,

3sedežni, moderno opremljen — prodaja po znižani ceni tvrdka Henrik Ken-da, Ljubljana. 4732

Okazijska razprodaja.

V ponedeljek 14. julija in 21. julija se bo prodajalo 200 damskih in de-klinskih slamičkov. Cena od 40 do 150 Din. — Minka Horvat, modistka. Stari trg 21. 4550

Nepremičnine

Stavbni parceli

ca. 600 m² — narodaj. — R. Smielowski, arhi-tekt in mestni stavbnik. Ljubljana, Rimska cesta št. 2. 4690

Kupiti ali prodati

vile, stanovanjske, trgov-ske in obrtne hiše, kmetijska posestva, go-sčine, žage, mlins, stavb-ne parcele itd. — OD-DATI ALI NAJETI sta-novanje, sobe, trgovske in obrtne lokale — za-morete najuspešneje le potom

«Posest»,

Realitetne pisarne d. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra-cesta 24. 3770

Prodaja se malo

posestvo na Dolenjskem — blizu postaje (hiša, hlev, vrt, vinograd, gozdovi); trgo-vina v hiši. — Ugodna cena. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.« 4728

Prodajamo ca. 200 m črni,

novih, 1½ cile močnih cevi za vodovod.

Vprašanja na: Nande Ferjan in drug. Jesenice, Gorenjsko. 4729

Razno

Vsakovrstna ročna dela

vzamem v komisijsko razprodajo v moji fili-jalki na Bledu. — Naro-čila je poslati na »Ate-tila ročnih del« — Nika Zipser, Kranj. Telefon št. 31. 3774

Suhe gobe

kupuje M. Geršak & Co., Ljubljana. Kongresni trg št. 10. 4675

Suha drva

odrezke od parketov, bu-kova in hrastova — pro-daja po znižani ceni. Pri odjemu vsaj enega voza dostavim iste na dom. Ivan Šiška, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova uli-ca št. 4.

Kupi se tudi

vsaka množina hrastovih in bukovih hlodov za ža-go po najvišjih dnevnih cenah. — Ponudbe z označbo cene, kvalitete in množine franko vagon. 4660

Dopisovanje

Ženitna ponudba.

Dobrosrčna gospodična s premoženjem želi znanja v svrhu poročitve najraje s kakim nižjim urad-nikom, starih 38 do 43 let, ki poseduje stanova-nje. Vdovec z enim otro-kom ni izključen. — Po-nudbe s praviim opisom ter natančnim naslovom naj se pošljejo pod »Do-brosrčnost/4731« na upr.»Slov. Naroda«.

Dekliški zavod „Vesna“

z moderno urejenim internatom, gospodinjstvo in obrtno šolo, nudi dekletom od 15 let naprej dobro odgojo in primerno izobrazbo. — Sprejemajo se tudi gojenke, ki obiskujejo druga mariborska učilišča. Prospekti pri vodstvu na razpolago. 4541

Vsak posestnik sejmske legiti-macije dobi na avstrijskih železnica

25 % znižano vožnjo za

Graški velesejem

z lovsko in športno razstavo

(30. avgusta do 8. septembra) in nazaj.

Sejmske legitimacije se dobijo pri podružnicah Avstr. prometnega biroja v tu- in inozemstvu, avstr. trgov. zbornicah in sejmskem uradu v Grazu.

Fedor Ljubov:

Materina žrtev.

(Konec.)

Mislil, da je tu, Olga Mihajlovna, sem dejal. V Olgi Mihajlovni se je moral prebuditi menj neznan čut. Dasi ni mogla otroka ne slišati, ne videti, ne čutiti — tudi vonja ni bilo nikakega — je vendar ležala pred mojimi nogami, da nisem mogel niti koraka dalje, in kričala:

Dimitrij Karlovič je to, Peter Pavlovič! Za božjo voljo, poiščite svečo! Ubogal sem.

Po vseh štirih sem se plazil po sobi in tipal preproge z dlanjo, toda našel nisem ničesar.

Pri najboljši volji ne najdem sveče, Olga Mihajlovna, sem dejal nato ves obupan. Potem pa v nepopisnem strahu pred nečem groznim:

Ali ne da Dimitrij Karlovič nobene glasu od sebe, Olga Mihajlovna?

Menda trdno spi, je odgovorila ona. Vendar pa mu morava dati kinina. Dr. Potapov je odredil, sicer umre. Poiščite vode, Peter Pavlovič! — Posoda mora biti na mizi in žlica leži kraj nje.

Zopet sem tipal in našel. Olga Mihajlovna je imela prav. Na mizi je bil vrč in kraj njega žlica.

Kje imate prašek, Olga Mihajlovna, sem vprašal.

Tu, Peter Pavlovič.

Vrgla mi je škatlico, ki sem jo navzlic temi ujel. In imel še toliko moči, prisotnosti duha, zavesti in potrpljenja, da sem v neprodilni temi vse pripravil.

Videl sem s prsti. Odvil sem majhen zavojček, v katerem je bil po predpisih odtehtan prašek. Potem sem stresel

njegovo vsebino previdno v žlico in menim, da sem nihal nanjo vode, ne da bi razlil le kapljico in kakor da so me podpirale roke nočne prikazni.

Nato sem zaklical:

Kje pa ste, Olga Mihajlovna? Tu pri oknu, Peter Pavlovič, sem začul.

Imate otroka v naročju?

Da.

V smeri glasu sem se ji približal. Že sem moral biti tik nje, ker sem čutil njeno dihanje; rekla je: tu!

Usmerila je mojo roko in izlil sem tekočino iz žlice dečku v usta upravitisti hip, ko je posvetila cesto skozi okno žarka luč in se je oglašil avtomobil.

Boljševiki so, ki se peljejo k svečanosti na otoke, sem še spregovoril — potem pa je planilo iz mene:

Dimitrij Karlovič je vendar mrtev!

Bil je le odlomek minute. Recimo hip... odsev baklje, ki se je iznova pogreznil v noč, ki je pa za dostoval, da mi pokaže vso grozoto.

Dimitrij Karlovič je ležal mrzel in otrpel v naročju svoje matere, oči ugasle in steklene, usta odprta v smrti... To mi je jasno odkrila luč, ki je posvetila od boljševiškega avtomobila v sobo.

Bil sem ves iz sebe, ne toliko radi smrti otroka, kolikor za to, ker mi Olga Mihajlovna sploh ni odgovorila in morebiti še bolj za to, ker se v temi nikakor nisem mogel prepričati o resničnosti svoje trditve.

In začelo se je tisto grozno.

Trdno sem bil sklenil: Moraš najti

svečo, moraš jo prižgati, moraš posvetiti truplu v obraz in prepričati Olgo Mihajlovno o nespremenljivem, sicer oba znorita.

Oba znorita... sem spregovoril na glas... ponovil sem to, ne da bi pomislil, da me je morala Olga Mihajlovna vendar slišati in razumeti, in ne da bi se zavedal, da ji je razum že pešal, če me ni razumela.

Plezal sem torej po trebuhu po tleh, tipal in iskal in nisem našel sveče. Zatrkljala se je bila, kakor se je izkazalo drugi dan, pod pohištvom, ležala je zadaj ob steni in vse moje prizadevanje je bilo seveda zaman.

Toda bil sem že trmast in nisem hotel kar meni nič tebi nič odnehati; iskal sem in iskal dalje...

In naenkrat se je začelo.

Napev, ki ga nisem slišal še nikoli v življenju, ki mi ostane v ušesih do zadnje ure, ki ga nikoli več ne pozabim... uspavanka malemu, od lakote umrlemu sinčku... iz ust Olge Mihajlovne:

»Rdeči sarafo...«

Ne šivaj, ljuba mamica...

Obšla me je nepopisna groza.

Ni pela desetkrat, ne dvajsetkrat, petdeset ali stokrat, ne, pela je venomer. Pela je vedno iznova, brez prestanka, dokler ni prodrla skozi okno prva jutranja zarja, ki bi ji lahko rekla pokazujoč na truplo:

Olga Mihajlovna... Dimitrij Karlovič je vendar mrtev... in pela je dalje.

Rad bi bil pozvonil. Žice so bile prerezane kakor pri električni razsvetljavi.

In tako sem moral na pot. Vekel sem noge za seboj po palači, zakaj bil sem tako slab, da sem se komaj premikal. Od sobe do sobe, od nadstropja do nadstropja, dol v kuhinjo in gori v podstrešje.

Žive duše nikjer.

Dekle in hlapci, kuhar in kočijaž so bili pobegnili k boljševikom.

Bil sem sam z umobolno in truplom.

Če sem se približal sobi, sem čul že iz dalečave:

Ne šivaj, ljuba mamica,

rdečega sarafo! —

Bilo je grozno. Moral sem vzdržati, predno pride kdo... nisem mogel ostaviti Olge Mihajlovne v tem položaju same.

Nekako ob desetih sem začul na stopnicah korake.

Bilo mi je, kakor da prihaja rešitev.

Mislil sem:

Če so boljševiki, ki hočejo izprazniti palačo, so vendar ljudje in tako ne bom več sam z umobolno in majhnim truplom.

Bil je dr. Potapov, ki je prihajal po stopnicah. Poznal me je, ker je bil knežjinin domači zdravnik in ker sem na soirejah večkrat igral.

Zato me je nagovoril čisto po domače:

Dobro dan, Peter Pavlovič.

Jaz pa:

Dobro dan, doktor.

Ali veste, če je dobila knežinja v Gorohovi ulici klinca? Kdo pa poje?

Odgovor na obe vprašanji mi je obtičal v grlu. Prijel sem dr. Potapova

za rob njegove suknje ter ga potegnil v sobo, kjer je konstatiral smrt Dimitrija Karloviča.

Ko se je hotel lotiti knežinje, mu je zapela:

Ne šivaj, ljuba mamica,

rdečega sarafo! —

Zelo se je potrudil z njo... dobri dr. Potapov. Kot lajik sem menil, da je bolezen Olge Mihajlovne samo prehodna.

Tbda Potapov je bil strokovnjak in zato drugačnega mnenja.

V vsej bedi je vendar še sreča, je dejal, da boljševiki ne puste umobolnih poginuti od lakote... Sam preskrbim to, Peter Pavlovič. Kajti vas se zadeva pravzaprav ne tiče.

Moral sem se strinjati z njim... in odšel sem. Predno sem ostavil Petrograd... ni še dolgo tega... dve leti je od dogodkov, ki sem vam jih opisal, sem bil še enkrat v Maison de Santé.

Tam sem slišal »rdeči sarafo« zadnjikrat.

Neozdravljiva, ki se vedno pone-snaži, poje tam noč in dan, dan in noč: Ne šivaj, ljuba mamica,

rdečega sarafo! —

Boljševiki imajo namreč usmiljenje z bolniki in se sramujejo ravnati z njimi kakor z zdravimi.

Peter Pavlovič Kukunov je umolknil.

»Če vam ugaja, velim prnesti luč,« sem dejal... ta čas se je bilo že zmrzilo.

Toda on je odgovoril:

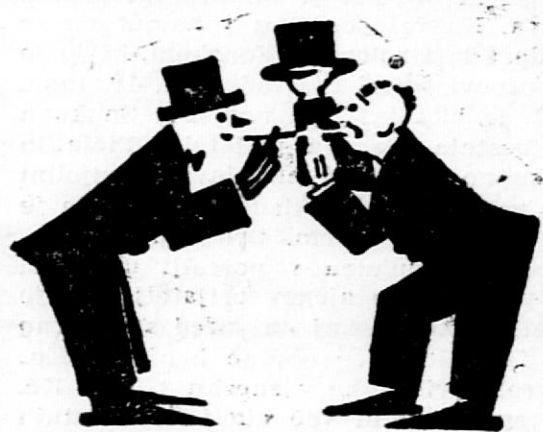
»Če me hočete še poslušati, mi je... v temi lažje pripovedujem o takih rečeh.«

Kralj. dvorni goslar

M. Mušič

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA STEV. 6.

Specijalist v godalnih instrumentih.
— Najstarejša trgovina v Sloveniji (obstoja 40 let).
— Prvovrstna zaloga vseh glasbenih potrebščin po konkurenčnih cenah.

Dober dan!

Ali že veste najnovejšo?

Tvrška 3934

A. Šinkovec nasl.

je ravno dobila novo pošiljatev potrebščin za dame in gospode po izredno nizkih cenah.

Fotografskega pomočnika

kateri je popolnoma več vsega posla kakor tudi vodenja dela in risanja spodnje podlage (undergrunda) se sprejme. Mesto stalno, plača Din 1200.— stanovanje in hrana. Potne stroške plačam. Ponudbe s poskusno sliko na stolje **Mijanović, Pančev.** 4725

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar. Plačuje se vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5.—

Kupim

Luksuzni avto,

štirisedežen — se kupi, kateri je bil največ eno leto v uporabi ter je najnovejšega tipa. — Ponudbe z navedbo cene in znamke je poslati na upravo »Slov. Naroda« pod šifro Avto 400/426.

Službe

Putnika

traži zagrebačka veletrgovina svakovskih rubaca. Reflektant mora biti stručnjak, mora do bro poznati slovenske krajeve, ujetjuje se hrvaški i slovenski jezik i dokaz, da je reflektant u struci več kao putnik radio. — Ponude sa fotografijom na upravo »Slov. Nar.« pod »Putnik/4421«.

Korespondentinja

sprejme v službo večja ljubljanska tvornica. Posoj perfectno znanje slovenske in nemške steno-grafije, srbohrvaškega in nemškega jezika v govoru in pisavi. — Ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja (brez originalnih spričeval) pod »K.« nica » korespondentinja 468« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Prodajalka

se sprejme takoj pri večji elektrotehnični tvrdki. — Ponudbe z referencami ter navedbo plače na Elektrocompagno, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Gospodična

srednjih let, večša vsega gospodinjstva, z večletnimi izpričevali — išče mesta k boljšemu starejšemu samskemu gospodu. — Ponudbe pod »Gospodinja/4659« na upravo »Slov. Naroda«.

Posojila

200 do 300.000 Din posojila sprejme podjetje, ki nudi popolno varnost in dobro obrestovanje. — Pismene ponudbe pod »Garancija/4734« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanja

Opremljena soba

se odda enemu ali dvema gospodom. — Vprašati je pri vnatrju hotela »Slov.« v Ljubljani. 4716

2 meblirani sobi

se odda s 1. avgustom boljšemu gospodu. — Naslov pove upravo »Slov. Naroda«. 4691

Stanovanje iščem.

Oprema deloma svoja. — Ponudbe sprejema iz prijaznosti vratar univerze v Ljubljani. 4736

Naslovi dijaških stanovanj

se dobe pri gospej Likar, Poljanska cesta 87 (Vila Bergman). 4724

Prodaj

«Wanderer»-avto,

3sedezni, moderno opremljen — prodaja po znižani ceni tvrdka Henrik Kendra, Ljubljana. 4732

Okazijska

razprodaja. V ponedeljek 14. julija in 21. julija se bo prodajalo 200 damskih in deških slamsnikov. Cena od 40 do 150 Din. Minka Horvat, modistka. Stari trg 21. 4550

Nepremičnine

Stavbni parceli

ca. 600 m² — narodaj. — R. Smielowski, arhitekt in mestni stavbnik, Ljubljana, Rimska cesta št. 2. 4690

Kupiti ali prodati

vile, stanovanjske, trgovske in obrtne hiše, kmetijske posestva, graščine, žage, mline, stavbe, parcele itd. — OD-DATI ALI NAJETI stanovanje, sobe, trgovske in obrtne lokale — za morete najuspešneje le potom

»Posest«

Realitete pisarne d. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 24. 3770

Proda se malo

posestvo

na Dolenjskem — blizu postaje (hiša, hlev, vrt, vinograd, gozdovi); trgovina v hiši. — Ugodna cena. — Naslov pove upravo »Slov. Nar.« 4728

Proda se malo

cevi za vodovod.

Vprašanja na: Nande Ferjan in drug. Jesenice, Gorenjsko. 4729

Razno

Vsakovrstna ročna dela

vzajem v komisijko razprodajo v moji filijalki na Bledu — Narodni listi je poslani na »Ate- lie ročnih del« — Nika Zipser, Kranj. Telefon št. 31. 3774

Suhe gobe

kupuje M. Geršak & Co., Ljubljana, Kongresni trg št. 10. 4675

Suha drva

odrezke od parketov, bukova in hrastova — prodaja po znižani ceni. Pri odjemu vsaj enega voza dostavim iste na dom. Ivan Šiška, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4.

Kupi se tudi

vsaka množina hrastovih in bukovih hlodov za žago po najvišjih dnevnih cenah. — Ponudbe z označbo cene, kvalitete in množine franko vagon. 4660

Dopisovanje

Ženitna ponudba.

Dobrosrčna gospodična s premoženjem želi znanja v svrhu poročitve najraje s kakim nižjim uradnikom, starih 38 do 48 let, ki poseduje stanovanje. Vdovec z enim otrokom ni izključen. — Ponudbe s praviim opisom ter natančnim naslovom naj se pošljejo pod »Dobrosrčnost/4731« na upr. »Slov. Naroda«.

Centralna Banka za trgovinu, obrt i industriju d. d.

Jelačičev trg 4. ZAGREB (vlastita palača)

Dionička glavica Din 80.000.000.—

Brzojavi: CENTROBANKA

2694

TELEFON: Devizni odio; 3-07, 10-78, 13-33, nočna služba: 7-78. — MENJALNICA: 5-56, kućna centrala: 2-85, 7-13, 7-96, 11-94 i 12-23. PODRUŽNICA: Brod n/S., Djakovo, Ivanec, Karlovac, Klanjec, Krapina, Koprivnica, Maribor, Novi Sad, Požega, Ruma, Varaždin i Vel. Trgovište. — API-LIRANI ZAVODI u svim većim trgovačkim središtima Jugoslavije. — IZRAVNE VEZE sa prvovrstnim bankama u cijeloj Europi i Americi.

Noteze vseh velikosti in različne vezave po najnižji ceni na drobno in debelo

preporuča Narodna knjigarna Ljubljana — Prešernova ulica št. 7

Narodna knjigarna Ljubljana — Prešernova ulica št. 7

Vestno raznašalko

sprejememo

takoj za Vodmat.

Upravišтво „Slovenskega Naroda“.

Puškarna F. K. KAISER

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 6

naznanja, da je prispela večja količina pravih angleških in monakovskih ribarskih potrebščin. Ribiške palice že od Din 45.— dalje. Trniki, laksi, vrvice, koleša in različni sistemi, v veliki izbiri in po jako nizki ceni. 4727

Prvovrstno blago.

Prager Presse

za Jugoslavijo.

Ta najbolj informiran in najbolj razširjen dnevnik v Češkoslovaški republiki in v tujini stane za kraljevino SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40.— mesečno.

Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav Male Antante.

Najboljša kolesa in šivalni stroji

za redniške in obrtne rabe so odine

JOSIP PETELINCA znamke GRITZNER

in Adler

Ljubljana

ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

Dekliški zavod „Vesna“

z moderno urejenim internatom, gospodinjstvo in obrtno šolo, nudi dekletom od 15 let naprej dobro odgojo in primerno izobrazbo. — Sprejemajo se tudi gojenke, ki obiskujejo druga mariborska učilišča. Prospekti pri vodstvu na razpolago. 4541

Vsak posestnik sejmako legitimacije dobi na avstrijskih železnica

25 % znižano vožnjo za

Graški velesejem

z lovsko in športno razstavo

(30. avgusta do 8. septembra)

in nazaj.

Sejmako legitimacije se dobljo pri podružnicah Avstr. prometnega biroja v tu- in inozemstvu, avstr. trgov. zbornicah in sejmakem uradu v Grazu.